ಹೊನ್ನ ಹೊತ್ತಾರೆ

ಓ ನನ್ನ ಕನ್ನಡವೆ!

"ಕನ್ನಡದ ಕಬ್ಬದಲಿ ರಸವುಕ್ಕುತಿಲ್ಲ;
ಕನ್ನಡದ ಕಬ್ಬಿಗರು ಬರಿಯರೆಗಳಂತೆ
ಹೆರರ ಕೊಳಲಿನ ದನಿಯ ಬೀರುತಿಹರಂತೆ;
ಕನ್ನಡಕೆ ಕೊರಳಿಲ್ಲ; ಹುರುಳು ತಿರುಳಿಲ್ಲ;
ಬೆಳಕಿಲ್ಲ; ಜೀವನದ ಹುರುಪೆಂಬುದಿಲ್ಲ."
ಎಂಬುದನು ಕೇಳಲೆದೆಗಲುಗಿಕ್ಕಿದಂತೆ
ಬಾಳು ಬಾಯಾರುವುದು; ಮೂಡುವುದು ಚಿಂತೆ:
ನನ್ನಿಯಿಹುದದರಲ್ಲಿ; ಎಲ್ಲ ಸುಳ್ಳಲ್ಲ!

ಕನ್ನಡಾಂಬೆಯ ಮಗನು, ಕನ್ನಡಿಗ ನಾನು!
ತಾಯ ನಿಂದೆಯ ಕೇಳಿ ನಡುಗುವುದು ಹೆಮ್ಮೆ!
ಪಂಪ ರನ್ನರ ಹೆತ್ತ ನುಡಿಗೆ ಕುಂದೇನು?
ಕವಿಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು ಬರುವರಿನ್ನೊಮ್ಮೆ!

ಸರಸತಿಯೆ, ಕನ್ನಡಿಗನಾಸೆಯಿದು ಸಲ್ಗೆ!
ನನ್ನಮ್ಮ, ತಾಯೆ, ಸಿರಿಗನ್ನಡಂ ಗೆಲ್ಗೆ!

೧೮-೧೦-೧೯೨೮

ರನ್ನ

ರಸಋಷಿಯೆ, ಕವಿಗುರುವೆ, ಕವಿಚಕ್ರವರ್ತಿ,

ಕನ್ನಡದ ಕಬ್ಬಿಗರ ಕಬ್ಬಿಗನೆ, ರನ್ನ,
ನೀನಂದು ಬಾಜಿಸಿದ ರಣಭೇರಿ, ನನ್ನ
ಹೃದಯದಲಿ ಮೊಳಗುತಿದೆ, ವೀರರಸಮೂರ್ತಿ!
ಶತಮಾನಗಳ ತಳಹದಿಯ ನಿನ್ನ ಕೀರ್ತಿ
ಪೂತಿಹುದು, ಕಾತಿಹುದು, ರಸಿಕರೆದೆಯನ್ನ!
ಕಡಲ ಮೊರೆ ಕೊಳಲದನಿ ಸಂಗಮಿಸೆ, ನಿನ್ನ
ಗಂಭೀರ ವಾಣಿಯಿಂ ಮೂಡಿತೈ ಸ್ಫೂರ್ತಿ!

ನಿನ್ನೋಜೆ, ಮಾಧುರ್ಯ, ನವ ಸೌಕುಮಾರ್ಯ,
ಹೊಸದೇಸಿ, ಹೊಸಕಾಂತಿ, ಹೊಸರೀತಿ, ಭಾವ,
ಮೊಳಗಿ ಮಿಂಚುತ ಸುರಿಯುವುವು ಬೆರಗುಮಾಡಿ!
ಹಿಮಗಿರಿಗೆ, ಸಾಗರಕೆ, ಕವಿಗಳಾಚಾರ್ಯ,
ಬಾಂದಳಕೆ, ನಿನಗೆ, ನಾ ನಮಿಸುವೆನು; ದೇವ,
ಹರಸೆನ್ನ, ನನ್ನೆದೆಗೆ ನಿನ್ನೆದೆಯ ನೀಡಿ!

೧೬-೧೦-೧೯೨೮

ಮಠಾಧಿಪತಿ*

ಮುಂಗಾರ ಮಳೆಯಿಲ್ಲ; ಹಿಂಗಾರ ಮಳೆಯಿಲ್ಲ;

ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹಿಂಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುತಿತ್ತು!
ಹಾಲುತೆನೆ ನೆಲಕುದುರಿ ಪೈರೆಲ್ಲ ಹಾಳಾಗಿ
ನೋಡುವರ ಕಂಗಳಲಿ ನೀರಿಳಿಸುತಿತ್ತು!

ಬರಗಾಲ ಮೈದೋರಿ ಹಸಿವ ಬಡಜನರೆಲ್ಲ
ಮುತ್ತಿ ಕುಳಿತರು ಮಠದ ಬಾಗಿಲೆಡೆಯಲ್ಲಿ;
ಮಠದ ಕಣಜದ ತುಂಬ ಹಿಂದೆ ರೈತರು ಕೊಟ್ಟ
ಕಾಳಿದ್ದ ಸುದ್ದಿಯನು ತಿಳಿದಿದ್ದರೆಲ್ಲ.

ಕಟ್ಟಕಡೆಗೊಂದು ದಿನ ಮಠದ ಕೆಟ್ಟಧಿಕಾರಿ
ತಡವ ಮಾಡದೆ ಜನರ ಬಾಯ್ಮುಚ್ಚಲೆಂದು,
ಮರುದಿನದ ಬೆಳಗಿನಲಿ ಜನರು ಬರಬಹುದೆಂದು,
ಸಾರಿದನು ಕಣಜದಾ ಕಾಳ್ ಅವರದೆಂದು!

ಕೇಳಿದನು ಸಂತಸದಿ: ದಿನದ ಮುಂಜಾನೆಯಲಿ
ಜನರು ಬಂದರು ಬೇಗ ಗುಂಪುಗುಂಪಾಗಿ;
ಕಿಕ್ಕಿರಿದರಾ ದೊಡ್ಡ ಕಣಜ ಹಿಡಿಯುವವರೆಗೆ
ಹೆಂಗಸರು, ಮುದುಕ, ಮಕ್ಕಳು, ತರುಣರೆಲ್ಲ!

ಕೆಟ್ಟ ಮಠದಧಿಕಾರಿ ಜನರೆಲ್ಲ ಕಿಕ್ಕಿರಿಯೆ
ಮುಚ್ಚಿದನು ಬಾಗಿಲನು ಬೀಗವನು ಹಾಕಿ!

ಒಳಗೆಲ್ಲ ಗೋಳಾಡಿ 'ಹರಿ!' ಎಂದು ಕೂಗುತಿರೆ
ಬೆಂಕಿ ಹಾಕಿದನಾಗ ಸುಟ್ಟುರಿದರೆಲ್ಲ!

ಧಗಧಗಿಸಿ ಭುಗಿಲೆಂದು ಮೇಲಕುರಿಯೇಳುತಿರೆ
ಕಾಳುಂಬ ಮೂಷಿಕಗಳಿಂದಳಿದುವೆಂದು,
ದೇಶದಲಿ ಬರಗಾಲ ಬಂದಿರಲು ತನ್ನಿಂದ
ದೇಶಕೊಂದುಪಕಾರವಾಯ್ತೆಂದು ನುಡಿದ!

ಇಂತೆಂದು ಸಂತಸದಿ ತನ್ನ ಮಠವನು ನುಗ್ಗಿ,
ಗುರುವು, ಹೆಗ್ಗಣದಂತೆ ಕೂಳುಂಡು ಹಿಗ್ಗಿ,
ತಪ್ಪಿಲ್ಲದವನಂತೆ ಸುಖದಿ ಮಲಗಿದನಂದು:
ಮಲಗಲಿಲ್ಲವನಂತೆ ಮುಂದೆ ಎಂದೆಂದೂ!

ಮುಂಜಾನೆ ಅವನೆದ್ದು ತನ್ನ ಚಿತ್ರವನಿಟ್ಟ
ಮಠದ ನಡುಮಂದಿರದ ಗೋಡೆಯನು ನೋಡೆ,
ಬೆವರಿದನು, ಹೆದರಿದನು ಮೈನಡುಗಿ, ಮಠದಗುರು:
ಇಲಿ ಹರಿದು ಪುಡಿಮಾಡಿದಾ ಪಟವ ಕಂಡು!

ನೋಡುತಿರಲೊಬ್ಬ ಮಠದಾಳೋಡುತೈತಂದು
ಬೆಪ್ಪಾಗಿ ಭಯದಿಂದ ನುಡಿದನಿಂತೆಂದು:
"ನನ್ನೊಡೆಯ, ಕಣಜದಲಿ ತೆನೆ ಹೆಸರಿಗೊಂದಿಲ್ಲ!
ಮೂಷಿಕಗಳೈತಂದು ಮುಗಿಸಿರುವುವೆಲ್ಲ!"

ಬಾಯ್ದೆರೆದು, ಬೆರಗಾಗಿ ಮತ್ತೊಬ್ಬನೈತಂದು:
"ನನ್ನೊಡೆಯ ಬೇಗೋಡು! ಬೇಗೋಡು! ಓಡು!
ಇಲಿಯ ಸೈನ್ಯವೆ ಇಲ್ಲಿಗೈತರುತಲಿದೆ, ಓಡು!
ಹರಿ ನಿನ್ನ ರಕ್ಷಿಸಲಿ! ಬೇಗೋಡು" ಎಂದ!

"ತೆರಳುವೆನು ನಾನೀಗ ತುಂಗೆಯಾಚೆಯ ಮಠಕೆ;
ದುರ್ಗಮದ ಕೋಟೆಯಿದೆ; ಯಾರು ಬಹರಲ್ಲಿ?
ಬಿತ್ತರದ ಕಂದಕವು! ಕಡಿದಾದ ತೀರವಿದೆ!
ಕೊಚ್ಚಿ ಹರಿವುದು ಹೊನಲು! ನೀರಾಳವಲ್ಲಿ!"

ಇಂತೆಂದು ಮಠದಗುರು ಬೇಗ ತುಂಗೆಯ ದಾಟಿ,
ಹೊಳೆಯಾಚೆಯಾ ಮಠದ ಶಿಖರವನು ಸೇರಿ,
ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲನು ಮುಚ್ಚಿ, ಕಿಟಕಿಗಳ ಬಲಪಡಿಸಿ,
ಭದ್ರಪಡಿಸಿದನಲ್ಲಿ ನೊಣ ಸುಳಿಯದಂತೆ!

ಹಾಸಗೆಯ ಮೇಲ್ಮಲಗಿ ಕಂಗಳನು ಮುಚ್ಚುತಿರೆ,
ತಲೆದಿಂಬಿನೆಡೆ ಏನೊ ಚೀರಿದಂತಾಯ್ತು!
ಬೆಚ್ಚಿದನು; ಮೇಲೆದ್ದು ದಿಟ್ಟಿಸಲು, ಕತ್ತಲಲಿ
ಬೆಂಕಿಯಂದದಿ ಹೊಳೆವ ಕಣ್ಣೆರಡ ಕಂಡ!

ಕೇಳಿದನು! ನೋಡಿದನು! ಬೆಕ್ಕೊಂದು ಕುಳಿತಿತ್ತು!
ಮಠದ ಗುರುವಿಗೆ ಭಯವು ಮಿತಿಮೀರಿಹೋಯ್ತು!
ಮುತ್ತಿ ಅಟ್ಟುತಲೋಡಿಬರುವಿಲಿಗಳಟಮಟಕೆ
ಬೆಕ್ಕು ಬಾಯಾರಿ ಕುಳಿತಳುತಲಿತ್ತಲ್ಲಿ!

ಈಜಿದುವು ತುಂಗೆಯನು! ಹತ್ತಿದುವು ತೀರವನು!
ಹಾರಿದುವು ಕಂದಕವ! ಕೋಟೆಯನು ನುಗ್ಗಿ,
ಕೊರೆಕೊರೆದು ಗೋಡೆಯನು, ಮುರಿಮುರಿದು ಬಾಗಿಲನು,
ಮಿಂಚಿ ಬಂದುವು ಬೇಗ ಶಿಖರದೆಡೆಗಾಗಿ!

ಒಂದಲ್ಲ, ಎರಡಲ್ಲ, ಹತ್ತಲ್ಲ, ನೂರಲ್ಲ,
ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದೆ ಹಿಂಡು ಹಿಂಡಾಗಿ ಬಂದು,
ಮುತ್ತಿದುವು: ಹಿಂದಾರು ಕಂಡಿಲ್ಲ, ಕೇಳಿಲ್ಲ!
ಹಿಂದಂಥ ಶಿಕ್ಷೆ ಯಾರಿಗೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ!

ಮಠದಗುರು, ಕೈಮುಗಿದು ಬೇಡಿದನು ದೇವರನು,
ಬಲುಬೇಗ ಜಪಮಾಡಿ, ಮಂತ್ರಗಳ ಹೇಳಿ!
ಭಯದಿಂದ ಬೇಡುತಿರೆ ಹಲ್ಲುಮಸೆಯುವ ಸದ್ದು
ಬಳಿಯಾಗಿ ಬಳಿಸಾರಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತ ಬಂತು!

ಕಿಟಕಿಯಲಿ, ಬಾಗಿಲಲಿ, ಸಂದಿಯಲಿ, ಗೊಂದಿಯಲಿ,
ಮಾಳಿಗೆಯ, ಮೇಲಿಂದ ನೆಲದುದರದಿಂದ,
ಮೇಲಿಂದ, ಕೆಳಗಿಂದ, ಬಲದಿಂದ, ಎಡದಿಂದ,
ಹಿಂದುಗಡೆ, ಮುಂದುಗಡೆ, ಹೊರಗೊಳಗಿನಿಂದ,

ಹಾರಿದುವು, ಜಾರಿದುವು, ತೂರಿದುವು, ಚೀರಿದುವು,
ಹೊರಳಿದುವು, ಉರುಳಿದುವು; ನುಗ್ಗಿದುವು ಮತ್ತೆ;
ಬೀಳುತ್ತ, ಏಳುತ್ತ, ಚಿಮ್ಮುತ್ತ, ನೆಗೆಯುತ್ತ,
ಕುಣಿಯುತ್ತ ಗುರುವಿನೆಡೆಗೈತಂದವೆಲ್ಲ!

ಬಟ್ಟೆಯನು ಕಚ್ಚಿದವು; ಚರ್ಮವನು ಬಿಚ್ಚಿದವು;
ಕಿತ್ತೆಳೆದು ಗಡ್ಡವನು ಕುಟುಕಿದವು ಕಣ್ಣ!

ನುಜ್ಜಾದುವೆಲುಬುಗಳು: ಕೊಚ್ಚಿದುವು ಪಚ್ಚಿಯನು!
ತಾನು ಮಾಡಿದ ಕರ್ಮ ತನ್ನಳಿವಿಗಾಯ್ತು!

೧೨-೧೦-೧೯೨೮

ಸಾಧಕನ ಪ್ರಲೋಭನ ಭೀತಿ

ಹೆರರ ತೋಟದ ಹೂವೆ, ಮೋಹನದ ಚೆಲುವೆ
ಬಾರಿಬಾರಿಗು ನನ್ನನೇಕಿಂತು ಗೆಲುವೆ?
ನಿನ್ನೆದುರು ನಾ ನಿಲ್ಲಲೆದೆಯು ಜುಮ್ಮೆನ್ನುವುದು;
ನಿನ್ನ ಸೊಬಗಿನ ಸಿರಿಯ ನಾ ತಾಳಲಾರೆ.
ನಿನ್ನ ಕಂಗಳ ಬೆಳಕು ನನ್ನಾತ್ಮದಾಳದೊಳು
ಸುಳಿಯುವುದು, ಹುಡುಕುವುದು ಮನದಾಸೆಗಳನೆಲ್ಲ.
ಎದೆಯೊಳಿಹ ಕಗ್ಗಲ್ಲು-ತತ್ತ್ವಗಳ, ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ,
ನೀತಿಗಳ, ವೇದಗಳನೋದಿ ನಾ ರಚಿಸಿರುವ
ಜಗ್ಗದಿಹ ಕಗ್ಗಲ್ಲು ಕರಗುವುದು ನೀರಾಗಿ!
ಮನದೊಳಿಹ ಬಜ್ಜರವು ತನ್ನ ಬಲ್ಮೆಯನುಳಿದು
ನಲಿಯುವುದು ಕೋಮಲದ ಸುಗ್ಗಿಯಂತಾಗಿ!

ನಿನ್ನ ನಿಲುವಿನ ಪರಿಯು, ನಿನ್ನ ಚೆಲುವಿನ ಸಿರಿಯು,
ತೆಂಗಾಳಿ ತೀಡುತಿರೆ ಬಳುಕಿ ತೆರೆತೆರೆಯಾಗಿ
ಕುಣಿವ ಮಾಂದಳಿರಂತೆ ನಲಿವ ಸೀರೆಯ ನಿರಿಯು,
ಮುದ್ದಾದ ಸಿರಿಮೊಗವ ಮುತ್ತಿರುವ ಮುಂಗುರುಳು;
ನಿನ್ನ ಮೋಹದ ಚೆಲುವು ತುಂಬಿದರು ನನ್ನೆದೆಯ
ಜೀವದೊಳು ಶೂನ್ಯತೆಯ ತರುತಿರುವುದೇಕೆ?

ನೀನೆನ್ನ ತಾಯೆಂದು ಕೈಮುಗಿಯುವನಿತರೊಳೆ
ನಸುನಗುವುದೆನ್ನೆದೆಯು ಪರಿಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿ!
ನೀನು ಸೋದರಿಯೆಂದು ಬಗೆವೆನೆಂದೊಡೆ, ಮನವು,
ಬೆದರುವುದು, ಬೆಚ್ಚುವುದು, ನಾಚುವುದು, ಚೆಲುವೆ!
ನೀನೆನ್ನ ಮಗಳೆಂದು ತಿಳಿವೆನೆಂದೊಡೆ, ಜೀವ
ಬಾಯಾರಿ ಬತ್ತುವುದು ಬೇಗೆಯಲಿ ಬೆಂದು!
ಪೂಜಿಸುವ ದೇವಿಯೆನೆ ಭಕ್ತಿ ಹಿಂಜರಿಯುವುದು!
ತಾಯಿ ನೀನೆನಲೆನ್ನ ಎದೆಯೊಪ್ಪದಿಹುದು!
ತಂಗಿ ನೀನೆನೆ ಎನ್ನ ಮನ ಬೆಚ್ಚಿ ನಾಚುವುದು!

ಮಗಳೆನಲು ಬಾಯಾರಿ ಬೀಳುವುದು ಜೀವ!
ದೇವಿಯೆನೆ, ನಾಚುವುದು, ನಡುಗುವುದು ಭಕ್ತಿ!
ಇನಿಯಳೆನೆ ಪಾತಕವು! ಮೋಹನದ ಚೆಲುವೆ,
ಬರಿದೆ ಏತಕೆ ನನ್ನನಿಂತು ನೀ ಗೆಲುವೆ?

೯-೧೦-೧೯೨೮

ಅಶೋಕವನ

ಬೆಟ್ಟ ಬೇಸಗೆಯಲಿ ಮೆಲ್ಲನಲೆವ ಬಿಳಿಯ ಮುಗಿಲಿನಂತೆ
ದಟ್ಟವಾದ ಮಲೆಯನಾಡ ತಳಿತ ಬನಗಳಡಿಯಲಿ,
ಬಿಟ್ಟು ಕಳೆದು ತಿರೆಯಹೊರೆಯ, ತಿರುಗಿ ತೊಳಲಿ ಬರುತಲಿರಲು,
ದಿಟ್ಟಿಗೊಂದು ಪೂತ ಅಸುಗೆ ಬನವು ಮಿಂಚಿ ಮೆರೆಯಿತು.

ಒಂದು! ಎರಡು! ಮೂರು! ನಾಲ್ಕು! ಹತ್ತು! ನೂರು! ಲಕ್ಷ! ಕೋಟಿ!
ಚಂದದಿಂದ ಜೊಂಪಜೊಂಪವಾಗಿ ಗಣನೆಯಿಲ್ಲದೆ,
ಮಂದವಾಗಿ ತೀಡುವೆಲರಿನಲ್ಲಿ ತಲೆಯನೊಲೆದು ತೂಗಿ
ಮಿಂದು ಕುಂಕುಮದಲಿ ಬಂದ ತೆರದೊಳಸುಗೆವೂಗಳು;

ಹಸುರು ಹೊಗೆಯ ಮೀರುತೆದ್ದು, ಮುದ್ದೆ ಮುದ್ದೆಯಾಗಿ ತೋರಿ,
ಅಸುಗೆವೂಗಳೊಡಲನಾಂತ ಕೆಂಪು ಬೆಂಕಿಯಂದದಿ
ಹಸುರು ತಳಿರಿನಿಂದ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುವಸುಗೆ ಮರಗಳಲ್ಲಿ
ಒಸಗೆ ಬೀರಿ ಕಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಬೆರಗನಿತ್ತು ಮೆರೆದುವು!

ಕೆಂಪು, ಹಸುರು! ಹಸುರು, ಕೆಂಪು! ಹಸುರು ಹಸುರು! ಕೆಂಪು ಕೆಂಪು!
ಕೆಂಪು, ಹಸುರು, ಎರಡೆ ಲೋಕ! ಬೇರೆ ಸೃಷ್ಟಿಯಿಲ್ಲವು!
ಪೆಂಪ ನೋಡುತಿದ್ದ ನಾನು, ಈಗ ಹಸುರು, ಈಗ ಕೆಂಪು!
ಕೆಂಪು, ಹಸುರು, ಎರಡೆ ಎನ್ನ ಜೀವ ಭಾವವಾದುವು!

ಹಸುರೊ? ಕೆಂಪೊ? ಅರಿಯೆ ನಾನು! ಕೆಂಪಿನೊಡನೆ ಹಸುರು ಕೂಡಿ
ಹಸುರಿನೊಡನೆ ಕೆಂಪು ಕೂಡಿ ಸರಸವಾಡುತಿದ್ದುವು!
ಹಸುರು ಅವನು! ಕೆಂಪು ನಾನು! ಅವನೊಳಾನು ಇಳಿವವರೆಗೆ
ಹಸುರು ಹಸುರೆ! ಕೆಂಪು ಕೆಂಪೆ! ಲೋಕವಸುಗೆದೋಟವು!

೨೪-೯-೧೯೨೮

ಟೆನಿಸನ್ ಕವಿಯಿಂದ

ಮೂಡುವನು ರವಿ, ಮೂಡುವನು ಶಶಿ;
ಕಾಲ ಜಾರುತಿದೆ.
ಮುಳುಗುವನು ರವಿ; ಮುಳುಗುವನು ಶಶಿ;
ಯಾವದಿನ, ತರಳೆ?"

"ವರುಷವಾಗಲಿ; ವರುಷವಾಗಲಿ."
"ಮುದುಕರಾಗುವೆವು."
"ತಿಂಗಳಾಗಲಿ; ತಿಂಗಳಾಗಲಿ."
"ದೂರ, ಬಹುದೂರ!"

"ವಾರ ಕಳೆಯಲಿ; ವಾರ ಕಳೆಯಲಿ."
"ಅನಿತು ತಡವೇಕೆ?"
"ಸ್ವಲ್ಪ ಇರು, ಇರು; ಸ್ವಲ್ಪ ಇರು, ಇರು;
ಹೇಳು ಎಂದೆಂದು?"

"ನಾಳೆಯಾಗಲಿ, ತರಳೆ, ನಾಳೆಯೆ;
ಅದುವೆ ಯುಗ ನನಗೆ!"
ಅವಳ ಬಳಿ ಸುಳಿ; ಬೆಳಗು, ನೇಸರೆ,
ಮನ್ನಿಸಿಡಿದಿನವ!

೨೩-೯-೧೯೨೮

ಬಂದಿಹನು ಎನ್ನಿನಿಯ

ಬಂದಿಹನು ಎನ್ನಿನಿಯ!
ಬಂದಿಹನು ಎನ್ನಿನಿಯ
ಇಂದೆನ್ನ ಎದೆಯ ಬನಕೆ!
ಸೊಬಗಿನಲಿ ಗಾನದಲಿ
ಕುಣಿಕುಣಿದು ನಲಿನಲಿದು
ಬಂದಿಹನು ಎದೆಯಬನಕೆ!

ಪೆಂಪಿನಿಂದುಬ್ಬಿಹುದು!
ಹೆಮ್ಮೆಯಲಿ ಹಿಗ್ಗಿಹುದು
ಮೈಮರೆತು ಎದೆಯ ಬನವು!
ಇನಿಯನೊಡಗೂಡುವೆನು!
ಅವನೊಡನೆ ಹಾಡುವೆನು!
ಸೇರುವೆನು ಸೊಗದ ಕಡಲ!

ಅವನೆದೆಯ ಎದೆಗೊತ್ತಿ,
ಮೊಗದಲ್ಲಿ ಮೊಗವಿಟ್ಟು
ಹೀರುವೆನು ಅವನ ಬಾಳ,
ಅವನಿರವು ಎನ್ನಿರವು
ಜಗುನೆ ಗಂಗೆಯರಂತೆ
ಸಂಗಮಿಸಿ ಹರಿಯುವಂತೆ!

೩೧-೮-೧೯೨೮

ಸಂಪಗೆಯ ಮರ

ಯಾರೊ ಅಡಗಿಹರಲ್ಲಿ ಸಂಪಗೆಯ ಮರದಲ್ಲಿ!
ನನ್ನಂತೆ ಚೈತನ್ಯವುಳ್ಳವರು; ನನ್ನಂತೆ
ಗಾಳಿಯಲಿ ಉಸಿರೆಳೆದು ಬದುಕುವರು; ನನ್ನಂತೆ
ಬೆಳಕಿನಲಿ ನಲಿದಾಡಿ ಬಾಳುವರು; ನಲ್ಮೆಯಲಿ
ನನ್ನಂತೆ ಹಿಗ್ಗುವರು; ಅಳಲಿನಲಿ ಕುಗ್ಗುವರು;
ಸೃಷ್ಟಿಸೌಂದರ್ಯದಲಿ ನನ್ನಂತೆ ತೇಲುವರು;
ನನ್ನಂತೆ ಚಿಂತಿಪರು; ನನ್ನಂತೆ ಸೊಗದಲ್ಲಿ
ಕಂಬನಿಯ ಸೂಸುವರು; ನನ್ನಂತೆ, ನನ್ನಂತೆ
ಯಾರೊ ಅಡಗಿಹರಲ್ಲಿ ಸಂಪಗೆಯ ಮರದಲ್ಲಿ!

ದಿನಮಣಿಯು ಮರೆಯಾದ ತರುವಾಯ, ಕತ್ತಲಲಿ
ಜಗವೆಲ್ಲ ಮೌನದಲಿ ಮುಳುಗಿರಲು, ಸಂಪಗೆಯ
ಮರದಲ್ಲಿ ಹಾಡುವುದ ಕೇಳಿಹೆನು! ಪಿಸುಮಾತ
ಆಲಿಸಿಹೆ! ಇನನುದಯವಾಗಿ ಬಹ ಸಮಯದಲಿ
"ಏಳಿ ಮಕ್ಕಳೆ ಏಳಿ! ಜಗದ ಸೊಬಗನು ಸೇರಿ"
ಎಂದಾರೊ ಯಾರನೋ ಕರೆವುದನು ಆಲಿಸಿಹೆ!
ಮಕ್ಕಳಿರುವರು ಅಲ್ಲಿ: ತಾಯಿ ಇರುವಳು ಅಲ್ಲಿ:

ತಂದೆ ಇರುವನು ಅಲ್ಲಿ: ಸಂಪಗೆಯ ಸಂಸಾರಿ!
ಮರದೆದೆಯ ಬನದಲ್ಲಿ ಋಷಿಯೊಬ್ಬನೈತಂದು
ಎಲೆವನೆಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾನಂದದಿಂದಿಹನು!
ನನಗವನು ಗುರುವಾಗಿ ಹಾಡುವುದ ಕಲಿಸಿಹನು!
ಜಗದ ಗುಟ್ಟನು ನನಗೆ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿಹನವನು!
ಶೂದ್ರನೆನ್ನದೆ ನನಗೆ ವೇದಗಳ ಸಾರವನು
ತಿಳಿಸಿಹನು! ದುಃಖದಲಿ ಎದೆ ಬೆಂದ ಕಾಲದಲಿ
ಸಂತೈಸಿ, ಹೃದಯದಲಿ ಶಾಂತಿಯನು ತುಂಬಿಹನು!
ತಿರೆಯು ತಿಳಿಯದ ತೆರದಿ ಕಬ್ಬಿಗನು ನೀನೆಂದು
ನನಗೆ ದರ್ಶನವಿತ್ತು ಮುದ್ದಾಡಿ, ಮಾತಾಡಿ,
ನಲ್ನಬ್ಬಗಳ ಹಾಡಿ ಹರಸಿಹನು! ಬೇಸರವು
ಬರಲೆನಗೆ, ಸಂಪಗೆಯ ಎದೆಯಲ್ಲಿ ನಲಿಯುತಿಹ
ಎಲೆವನೆಗೆ ಹಾರುವೆನು! ಗುರುವರನ ಸೇರುವೆನು!
ಅಡಿಗೆರಗಿ ಹರಕೆಯನು ಕೈಕೊಂಡು ಹಿಗ್ಗುವೆನು!

ಸುಗ್ಗಿ ಎಂದರೆ ಏನು? ಋಷಿಯ ಬೀಣೆಯ ದನಿಯು
ತಳಿರು ಹೂವುಗಳಂತೆ ಮೂಡುವುದು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿ!
ರಿಸಿಯ ತವಸಿನ ಬೇಗೆ ಬೇಸಗೆಯ ರೂಪದಲಿ
ತೋರುವುದು! ಕೋಗಿಲೆಯ ಮೈಯಾಂತು ಹಾಡುವುದು
ಋಷಿಯ ವೀಣೆಯ ವಾಣಿ! ಗುರುವರನ ಆನಂದ
ತುಂಬಿ ಹರಿವುದು ತಿರೆಯ!

ಒಂದುದಿನ ನನಗವನು
ಕಲಿಸುವನು ಅವನಂತೆ ಮರದೆದೆಯ ಬನದಲ್ಲಿ
ಮನೆಮಾಡಿ ಬಾಳುವುದ! ಗುರುವು ಬಾಳುವನಲ್ಲಿ
ಸಂಪಗೆಯ ಮರದಲ್ಲಿ! ಕೈಮುಗಿದು ಬಳಿಸಾರು!
ಜಡವೆಂದು ಜರಿಯದಲೆ ಭಕ್ತಿಯಲಿ ಅಡಿಮುಟ್ಟು!
ಎಲೆ ತಂಗಿ, ಸಂಪಗೆಯ ಹೂಕೊಯ್ಯೆ ಹೋಗುವಡೆ
ಮಿಂದು ಮಡಿಯುಟ್ಟು ತಿಳಿಯಾದ ಮನದಿಂದ ನಡೆ;
ಹೂವ ಕೊಯ್ಯುವ ಮೊದಲು ಋಷಿಯಡಿಗಳಾಗಿರುವ
ಬುಡಕೆರಗಿ ಕೈಮುಗಿದು ಮನ್ನಣೆಯ ನೀ ಬೇಡು!

ಪರಮಾತ್ಮನಂತೆ ಪರಿಶುದ್ಧವಹ ದಿವ್ಯಾತ್ಮ
ಅಲ್ಲಿಹನು! ಸಂಪಗೆಯ ಮರವಲ್ಲ: ಋಷಿವರನ
ಆಶ್ರಮವು! ಹೂವಾಡಿಗನೆ, ನೀನು ಹೂಕೊಯ್ಯೆ
ಹತ್ತುವೆಯ? ಅಡಿಗೆರಗಿ ತರುವಾಯ ಮೇಲೇರು!
ಸಂಪಗೆಯ ಮರದಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಗನಿಗೊಬ್ಬನಿಗೆ

ತಿಳಿದಿರುವ ಮಂಗಳದ ಗುಡಿಯೊಂದು ಅಡಗಿಹುದು!
ಮೆಲ್ಲನಡಿಯಿಡು, ಹತ್ತು: ತಾಯ ತೊಡೆಯನು ಅಡರಿ
ಮೇಲೆದೆಗೆ ಏರುತಿಹ ಎಳೆಮಗುವಿನಂದದಲಿ!
ಕೊಂಬೆಯನು ಮುರಿಯದಲೆ, ಕೆಂದಳಿರ ನೋಯಿಸದೆ,
ಹೂಕೊಯ್ದು ಕೆಳಗಿಳಿದು ಭಕ್ತಿಯಲಿ ಕೈಮುಗಿದು
ಅಡಿಗೆರಗಿ ಮುಂದೆನಡೆ! ಏಕೆಂದು ಕೇಳುವೆಯ?
ಯಾರೊ ಅಡಗಿಹರಲ್ಲಿ ಸಂಪಗೆಯ ಮರದಲ್ಲಿ!

೨೯-೯-೧೯೨೮

ಉತ್ತರವಿಲ್ಲದ ಪ್ರಶ್ನೆ

೧
ದೇವಮಾಡಿಹ ಲೋಕದಚ್ಚರಿಯದಂತಿರಲಿ,
ನಾವು ಮಾಡಿಹ ಲೋಕದಚ್ಚರಿಯ ನೋಡು!
ಹೊರಗೆ ಹೊರಳುವ ಜಗದ ಮೆರೆವ ಸೊಬಗಂತಿರಲಿ
ನಮ್ಮ ಎದೆಯೊಳು ನಲಿವ ಜಗದೆಸಕ ನೋಡು!
ಮೂಡಿ, ಜಗವೆಲ್ಲವನು ಬೆಳಗಿ, ಮುಳುಗುವ ರವಿಯ
ಮಹಿಮೆಯಂತಿರಲಿ!
ಇರುಳು ಬಾನೊಳು ಹೊಳೆದು ಕಾಂತಿಯನು ಚೆಲ್ಲುವಾ
ತುಹಿನಕರನಿರಲಿ!
ಬೆರಗಿನೊಳು ನಮ್ಮ ಮೂಕರ ಮಾಡಿ ಮೆರೆಯುತಿಹೆ
ತಾರೆಗಳ ಬೆಡಗದಂತಿರಲಿ ಇರಲಿ!
ಮೇರೆಯನು ಮೀರಿರುವ ಬಿತ್ತರದ ಕಡಲುಗಳ
ಮೊರೆಯುವಾನಂದವಂತಿರಲಿ ಇರಲಿ!
ಎಂದು ಮನವನು ಮಾಡಿ, ಎಂದು ಬುದ್ಧಿಯ ನೀಡಿ,
ಎಂದಿಗೀ ಆತ್ಮವನು ನಮಗಿತ್ತನೋ
ಅಂದೆ ಧಾರೆಯನೆರೆದನೀ ವಿಶ್ವವನು ನಮಗೆ,
ಅಂದೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನು ಕೊಟ್ಟನೆಮಗೆ!
ಎಲ್ಲ ಮಾಡಿರುವವನು ಇನ್ನು ಮಾಡುವುದೇನು?
ಎಲ್ಲ ನೀಡಿರುವವನು ಇನ್ನು ನೀಡುವುದೇನು?
ಎಲ್ಲ ಮಾಡಿದ ಅವನು ಏನು ನೀಡಿದರೇನು?
ಕಲ್ಪನೆಗೆ ರೆಕ್ಕೆಗಳ ಕಲ್ಪಿಸಿದರೇನು?
ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆಲ್ಲೆಯನು ಮಾಡಿರುವನೇಕೆ?
ಬುದ್ಧಿಯೊಳು ಸಂಶಯದ ಮುಳ್ಳಿಟ್ಟನೇಕೆ?

ನಮ್ಮ ಮುಕ್ತಿಯೊಳೆಮ್ಮ ಬಂಧಿಸಿದನೇಕೆ?
ನಮ್ಮ ಭಕ್ತಿಯೊಳೆಮ್ಮ ಕಟ್ಟಿರುವನೇಕೆ?

೨
ಮಲೆಯನಾಡಿನ ಕೋಡುಗಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ, ರವಿಯೇ, ಮೂಡು, ಮೂಡು!
ಬಾನೊಳೊಲವಿನ ಪೆಂಪನೆರಚುತ, ನಾಡಿಗದನೇ ನೀಡು, ನೀಡು!
ಏಳು, ಕೋಗಿಲೆ, ಏಳು, ಸೃಷ್ಟಿಯ ಗುಟ್ಟುಹೊಳೆಯಲಿ, ಹಾಡು, ಹಾಡು!
ನಲಿಯಿರೈ, ಎಲೆ ತರುಲತಾಳಿಯೆ, ಸೊಬಗುಬೀಡೆನೆ ಮಲೆಯನಾಡು!
ನಿಮ್ಮ ಎದೆಯನು ಬಲ್ಲೆನು,
ಎದೆಯ ಭಾವವ ಬಲ್ಲೆನು;
ಎನ್ನೊಳಿಹ ಚೈತನ್ಯವಾಹಿನಿ ನಿಮ್ಮ ನಾಳದಿ ಹರಿವುದು.
ತಳಿರಿನಾಟವದಲ್ಲ ನಿಮ್ಮದು, ನಿಮ್ಮ ಗೆಳೆಯನ ಕರೆವುದು!
ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲು ನಿಮ್ಮ ಗೆಳೆತನವೆನ್ನದಾಗಿಹುದು;
ದಿನವು ಹೆಚ್ಚುತ ಬಂದು ಈಗದು ಒಂದುಗೂಡಿಹುದು!
ಮೊದಲು ನಿಮ್ಮಯ ಬೆಡಗಿಗೊಲಿದೆನು;
ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮಯ ಜೀವಕೊಲಿದೆನು;
ಈಗ ನಿಮ್ಮನೆ ಒಲಿದಿಹೆ!
ಮೊದಲು ಕೆಳದಿಯೆ ಎಂದು ಬಂದೆನು,
ಮೇಲೆ ಪ್ರೇಮದ ರಮಣಿ ಎಂದೆನು,
ದೇವಿ, ಪೂಜಿಸೆ ಬಂದಿಹೆ!

ಮೊದಲು ನೋಟವು, ಮೇಲೆ ಬೇಟವು, ಮತ್ತೆ ಕೂಟವು ಕರೆದುವು;
ಇಂದು ಪೂಜೆಯ ಮಾಡೆ ಬಂದಿಹೆ, ಮನ್ನಿಸೆನ್ನನು, ದೇವಿಯೆ!
ನೋಟ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹೊಳೆವುದು,
ಅದರೆದೆಯನು ಸೆಳೆಯದು;
ಬೇಟವೆದೆಯಲಿ ಮೊಳೆವುದು
ಆದರಾತ್ಮವನೆಳೆಯದು!
ಅಂದು ನಿಮ್ಮೀ ಶ್ಯಾಮಲತೆಯಲಿ ಕಂಡೆನಾ ವನಮಾಲಿಯ;
ಇಂದು ಕಾಣುವೆ ಕೃಷ್ಣರೂಪವನಾಂತ ತಾಯಿಯ: ಕಾಳಿಯ!

೩
ಅಂದಿನ ಕಾಲದ ಕಂಗಳಿಗೆಸೆದುವು
ಗಿರಿಗಳು ಮಲಗಿಹ ರಕ್ಕಸರಂತೆ!
ಇಂದವು ತೋರುವುವೆನ್ನಯ ಕಣ್ಮನ
ಎದೆಗಳಿಗಾತ್ಮದ ರೂಪಗಳಂತೆ!
ವಿಶ್ವವನೆಲ್ಲವ ಒಂದೇ ಜೀವವು ತುಂಬುತ ಮರೆಯಾಗಡಗಿಹುದು;
ಒಂದೇ ವೀಣೆಯ ಮೋಹಿಪ ನಾದವು ತರತರವಾಗಿಹತೊಡಗಿಹುದು!

ಒಂದೇ ಚೈತನ್ಯಾಂಬುಧಿ ನಾನಾ ಹೊಳೆಗಳರೂಪದಿ ಹರಿಯುತಿದೆ,
ಒಂದೇ ಗುಟ್ಟಿನ ತತ್ತ್ವದ ಜ್ಯೋತಿಯು ನಾನಾ ರೂಪದಿ ಮೆರೆಯುತಿದೆ!
ಬೆಟ್ಟದ ಕಿಬ್ಬಿಯ ಹೂಗಳ ಹೀರುವ ತುಂಬಿಗಳಣಕಿಸವೆ
ಮುಕ್ತಿಯ ಪಡೆದಿಹ ಯೋಗಿಗಳ?
ಕತ್ತಲೆಯೊಳು ಮಿಣುಮಿಣುಕುವ ಮಿಂಚಿನ ಹುಳು ಹೀಯಾಳಿಸವೆ
ನಿಶೆಯೊಳು ಮಿಣುಕುವ ತಾರೆಗಳ?
ಹರಿಯಿರಿ ತೊರೆಗಳೆ, ಮೆರೆಯಿರಿ ಕೆರೆಗಳೆ, ಬನಗಳೆ ರಾಜಿಸಿರಿ,
ಧ್ಯಾನದಿ ಕುಳಿತಿಹ ಋಷಿಗಳ ತೆರದೊಳು ಗಿರಿಗಳೆ ಪೂಜಿಸಿರಿ;
ಬೊಮ್ಮದ ಮನದೊಳು ಹೊಳೆಯುವ ಕನಸುಗಳಂದದ ಮೋಡಗಳೆ,
ತೇಲಿರಿ ನೀಲಾಕಾಶದೊಳೆಲೆ ತಿಳಿನೀರಿನ ಬೀಡುಗಳೆ!
ಅಂದಿನ ನಿಮ್ಮಯ ನೇಹವು ಇಂದಿಗು
ನೂತನವಾಗಿದೆ ಭಾವದೊಳು;
ನಿಮ್ಮೊಡಗೂಡುವ ಕವಿತಾನಂದವ
ಕೆಡಿಸವು ಲೋಕದ ನೋವುಗಳು!
ಶಿಲೆಗಳ ನೆಗೆಯುತ ಹರಿಯುವ ತೊರೆಗಳ ನೀರೊಳು ಹರಿಯುವೆನು,
ಮೈಯನು ಮರೆಯುವೆನು!
ಸುಳಿಸುಳಿವೆಲರೊಳು ಲೀಲೆಯನಾಡುವ ಅಲೆಗಳ ಕರೆಯುವೆನು
ಹಾಡನು ಬರೆಯುವೆನು!
ಕಾಣುವ ಸೊಬಗಿನೊಳಾತ್ಮದ ಕಾಣದ ಸೊಬಗನು ನೋಡುವೆನು,
ಹರುಷದ ಲಹರಿಯು ಉಕ್ಕಲು ಎದೆಯೊಳು ಗೀತವ ಹಾಡುವೆನು;
ನಿಮ್ಮೀ ಮಂಗಳ ಸಂಗವ ತೊರೆಯೆ,
ನಿಮ್ಮಾನಂದವನೆಂದಿಗು ಮರೆಯೆ;
ನಿಮ್ಮೊಳಗೆನ್ನನು ಕಂಡಿಹೆನು,
ಕವಿತಾನಂದವನುಂಡಿಹೆನು!

೪

ಕಡಲೊಳೇಳುವಲೆಗಳಂತೆ, ಎಲ್ಲೊ ಬಿದ್ದು ಎಲ್ಲೊ ಎದ್ದು
ಬ್ರಹ್ಮದಲ್ಲಿ ಮರಳಿ ಮರಳಿ ಅಲೆಯುತಿರುವೆವು!
ಬಾನಿನಲ್ಲಿ ತಾರೆಯಾಳಿ ಮೂಡಿ ಹೊಳೆದು ಮುಳುಗುವಂತೆ
ಮೂಡಿ ಮುಳುಗಿ, ಮುಳುಗಿ ಮೂಡಿ ಕುಣಿಯುತಿರುವೆವು!
ವಿಶ್ವವೆಲ್ಲ ದೇವ ನುಡಿದ
ಸವಿಯ ಸುಳ್ಳು ಎಂದು ಎಲ್ಲ
ಒಳಗೆ ಬಲ್ಲರು!
ಮೋಹಪಾಶದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ
ತಿಳಿದ ಗುಟ್ಟ ಹೇಳಲಂಜಿ,
ಹೇಳಲೊಲ್ಲರು!
ತೊರೆಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಇಳಿಯೆ, ನಿಜವ ನುಡಿಯಬೇಡ ಎಂದು

ಬೇಡುತಿರುವುದು!
ನಲಿವ ಸುಮದ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗೆ, ಗುಟ್ಟನಾಡಬೇಡ ಎಂದು
ಕಾಡುತಿರುವುದು!
ಸದ್ದೆಯಿಲ್ಲದಿರುಳಿನಲ್ಲಿ ಇಂದುವನ್ನು ನೋಡೆ ನಾನು
ಬೇಗ ಕಿರಣಗಳನು ಅಟ್ಟಿ ಕೆನ್ನೆಗೊಂದು ಮುತ್ತು ಕೊಟ್ಟು
ನಿಜವನರಿತ ನೀನು, ಕವಿಯೆ, ಆಟವನ್ನು ಕೆಡಿಸಬೇಡ
ಸುಮ್ಮನಾಗು ಎಂಬನು!....

೧೯೨೭-೧೯೨೮

ಕಿಶೋರ ನಾಸ್ತಿಕನ ಚಾರ್ವಾಕಗೀತೆ

ಮೇಲೇಳು; ಸಾಕು, ಬಿಡು; ಜಪಮಣಿಯನಾಚೆಯಿಡು; ಮೂಡಣವ ನೋಡು:
ಸಿರಿಗೆಂಪನೆರಚುತ್ತ ಮೂಡುತಿದೆ ಬೆಂಗದಿರು, ಮೆರೆಯುತಿದೆ ನಾಡು;
ಪಸುರುಡೆಯ ದೇಸಿಯಿಂ ಹಿಮಮಣಿಯ ಮಾಲೆಯಿಂ ತಳಿತೆಸೆಯೆ ಸುಗ್ಗಿ
ಬಗ್ಗಿಸುವ ಕೋಗಿಲೆಗಳಿಂಚರವ ಬೀರುತಿವೆ ಸೊಬಗಿಂಗೆ ಹಿಗ್ಗಿ!

ನಿಲ್ಲದಲೆ ಹಾರುತಿದೆ ಕಾಲವೆಂಬುವ ಹಕ್ಕಿ ರೆಕ್ಕೆಯನು ಬಿಚ್ಚಿ;
ಹರಿಯುತಿದೆ ಜೀವನದ ಹೊಳೆ ಬಾಳಿನಾಸೆಗಳನೆಲ್ಲವಂ ಕೊಚ್ಚಿ;
ಕುಳಿತಿಂತು ಮೂಲೆಯಲಿ ಕಲ್ಪನೆಯ ದೇವನಂ ಕೊರಕೊರಗಿ ಕರೆದು
ಮಿಂಚುತಿಹ ಸೊಗವನೇಕಿಂತು ದೂಡುವೆ, ನಿನ್ನ ಪುಣ್ಯವನೆ ತೊರೆದು?

ಬಾಳ ಬಟ್ಟಲೊಳೆಸೆವ ಸೋಮರಸ ಬತ್ತಿಹೋಗುವ ಮುನ್ನ ಹೀರು;
ಬೇರೊಂದು ಸಗ್ಗವಿಹುದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ನಂಜು; ಮನದಿಂದ ತೂರು.
ಬೇರೆ ಸಗ್ಗವದೆಲ್ಲಿ? ಬೇರೆ ಜೀವನವೆಲ್ಲಿ? ಎಲ್ಲ ತಿರೆಯಲ್ಲಿ!
ಹಿರಿಯರೆಂದೊಡೆ ಏನು? ಹಿರಿಯರೆಂಬುವರೆಲ್ಲಿ? ಬರಿ ಸೊನ್ನೆಯಲ್ಲಿ!

ವೇದವೆಂಬುವ ಗೋಳ ಹಾಡಿರುವ ಹೇಡಿಗಳ ಬಳಗವೀಗೆಲ್ಲಿ?
ಗೀತೆಯೆಂಬುವ ಮಹಾ ನೀತಿತತ್ತ್ವವ ನುಡಿದ ವೈಕುಂಠನೆಲ್ಲಿ?
ಮಣ್ಣಿನಿಂದೈತಂದು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಡಗಿದರು; ನುಂಗಿದುದು ಮಿತ್ತು:
ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಹುಡಿಯೊಳಡಗುವ ನೀನು ವೈರಾಗ್ಯವಂ ಬಿಸುಡು ಕಿತ್ತು!

ನಾವು ಒಲಿದೆವು ಕೆಲರ ಮೋಹದಿಂದೆದೆಗೊತ್ತಿ ಮುತ್ತುಗಳ ಕೊಟ್ಟು;
ಮೆಲ್ಲನಿಳಿದರು ಎಲ್ಲ ನೆಲದಾಳದಲ್ಲೊರಗೆ ರಂಗವಂ ಬಿಟ್ಟು.

ಅವರುಳಿದ ರಂಗದಲಿ ನಾವೀಗ ನಲಿಯುತಿಹೆವಾನಂದದಿಂದ;
ನಾವಳಿದು ಮರೆಯಾಗಲೀ ರಂಗ ಮೆರೆಯುವುದು ಬೇರೆಯವರಿಂದ!

ರವಿಯುದಯದಲಿ ಮೂಡುತಿನ ಮುಳುಗೆ ಬಾಡುವುವು ಹೂವುಗಳು ಬಿದ್ದು;
ಮೇಲೆ ಮತ್ತಿನನೇಳೆ ಹೊಸಮುಗಳು ಮೈದೋರಿ ಮೆರೆಯುವುವು ಎದ್ದು.
ಬಿದ್ದಲರು ಮತ್ತೆಂದು ಬಾರದೈ, ತೆರಳುವುದು ಪುಡಿಯೊಳೊಂದಾಗಿ.
ಅಂತೆ ಮನುಜನ ಜೀವ: ಹೂವು ನಗುವುದು ನಿನ್ನನೆಲೆ ಮರುಳೆ ಚಾಗಿ!

ತಿಂದುಂಡು ಸುಖದಿಂದಲಿರುವುದೊಂದನೆ ನೆನೆದು ಬಾಳುವವರನ್ನೂ
ಮುಂದೆ ದಿಟ್ಟಿಯನಟ್ಟಿ ತಿಂದುಣದೆ ದೇಹವನು ನೋಯಿಸುವವರನ್ನೂ
ಮಿರ್ತುವಿನ ದನಿಯೊಂದು ಕರೆಯುತಿದೆ ನಿಶೆಯಂತರಾಳದಿಂದಿರದೆ!
ಇಂತಿರಲು ಪಾಪವೆಂದೇಕಿಂತು ಚಿಂತಿಸುತ ಗೋಳಿಡುವೆ ಬರಿದೆ?

ಉಣಲನ್ನ ಉಡಲುಡೆಯು, ತೊಡಲೊಡವೆ, ಮನೆಯಿರಲು, ನಲಿಯೆ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ
ನುಣ್ದನಿಯ ನಗೆಮೊಗದ ಕೋಮಲೆಯು ಸಾಕು! ಬೇರೇನು ಬೇಕಿಲ್ಲಿ?
ತಣ್ಗದಿರ ಕಾಂತಿಯಲಿ ಕಾಂತೆಯಿರೆ ಬೀಣೆಯಿರೆ ಮೇಣಿರಲು ಕಬ್ಬ
ವೈಕುಂಠವಿನ್ನೇಕೆ? ಕೈಲಾಸವಿನ್ನೇಕೆ? ಮೇಲಿಹುದೆ ಹಬ್ಬ?

ಬಾಳಿನೊಳು ದುಃಖವಿಹುದೆಂದೇಕೆ ಬಾಳೀವ ಸುಖಗಳನು ಬಿಡುವೆ?
ನೊರೆಹಾಲು ಸಿಕ್ಕದಿರೆ ನೀರಡಿಕೆಯಾರುವುದೆ ನಂಜ ನೀಂ ಕುಡಿಯೆ?
ಗಿಡದಲ್ಲಿ ಮುಳ್ಳಿರುವುದೆಂದೇತಕಲರುಗಳ ನರುಗಂಪ ಹಳಿವೆ?
ಸಾವು ಮುಂದಹುದೆಂದು ಕೂರಸಿಗೆ ತಲೆಯೊಡ್ಡಿ ಇಂದೇತಕಳಿವೆ?

ಇಹಪರವ ಕುರಿತು ಚಿಂತೆಯ ಮಾಡಿ ವಾದಿಸಿದ ಪಂಡಿತರದೇಕೆ
ಮಣ್ಣಿನೊಳಗಡಗಿದರು? ಮೂರ್ಖರಾ ದುರ್ಗತಿಯು ನಿನಗಾಗಬೇಕೆ?
ಒಂದಿರಲಿ, ಎರಡಿರಲಿ, ಒಂದೆ ಎರಡಾಗಿರಲಿ, ಚಿಂತೆ ನಿನಗೇಕೆ?
ಸೂರ್ಯಕಿರಣದ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಾಂತಿಯನೆ ಕಾಣದಿಹ ಕುರುಡಂಗದೇಕೆ?

ಸೇವಿಸಿದೆ ಸಾಧುಗಳನೋದಿದೆನು ವೇದಗಳ ಪಂಡಿತರ ಕೂಡಿ.
ನಾಕಾರ ಸಾಕಾರಗಳ ಕುರಿತು ಯುಗವೆಲ್ಲ ವಾದವನು ಮಾಡಿ
ಮನವಳುಕಿ, ಬಗೆ ಕದಡಿ, ಮೊಗ ಕಂದಿ, ಕಳೆಗುಂದಿ ಬಲುಬಳಲಿ ಬೆಂದೆ:
ಪಡೆದ ಬೆಳಕನು ಕಳೆದು ಕಗ್ಗತ್ತಲಲಿ ನಿಂದೆ, ಸಂದೆಯವ ತಂದೆ!

ಇಹಸುಖವನರಿತಿಹೆವು; ಪರಸುಖವದೆಂತಿಹುದೊ ಬಲ್ಲವರದಾರು?
ಕರದೊಳಿಹ ಮಣಿಯೊಂದು ಮಿಗಿಲು ಶರಧಿಯ ಸಿರಿಗೆ: ಎಂಬುದನು ಸಾರು!
ಕುರುಡ ಕುರುಡನ ಹಿಡಿದು ಕೊರಕಲೊಳಗಿಳಿವಂತೆ ಪಂಡಿತರ ನೆಚ್ಚೆ!
ಕುಂಟ ಕುಂಟನ ನಂಬುತಿದ್ದೆಡೆಯೆ ಇರುವಂತೆ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಮೆಚ್ಚೆ!

ಸ್ವರ್ಗನರಕಗಳಂತೆ, ಪಾಪಪುಣ್ಯಗಳಂತೆ, ಕರ್ಮಫಲವಂತೆ!
ಹರಿಯಂತೆ, ಶಿವನಂತೆ, ಬೇರೊಂದು ಬಾಳಂತೆ, ಬರಿಯಂತೆ ಕಂತೆ!
ಎಂತು ಬರುವೆವೊ ನಾವು? ಎಂತು ಪೋಪೆವೊ ನಾವು? ಮಿಂಚು ಹೊಳೆವಂತೆ!
ನಾವಿರಲು ಸಾವಿಲ್ಲ; ಸಾವಿರಲು ನಾವಿಲ್ಲ; ನಮಗೇಕೆ ಚಿಂತೆ?

ಬಿದಿಯ ಕೈ ಬರೆಯುವುದು, ಹಿಂತಿರುಗಿ ನೋಡದದು; ಸಾಗುವುದು ಮುಂದೆ.
ಏನು ಬೇಡಿದರೇನು? ಎನಿತು ಮೊರೆಯಿಡಲೇನು? ದಾರಿಯದಕೊಂದೆ!
ಬಾಂದಳಕೆ ಕೈಮುಗಿದು ಕಂಬನಿಯ ಕರೆಕರೆದು ಬೇಡುತಿಹೆ ಯಾರ?
ತಾರೆಗಳು ರವಿಶಶಿಗಳೆಮ್ಮಂತೆ ಬಂಧಿಗಳು; ತೋರದಿದೆ ತೀರ!

ನೂಕಾಚೆ ಶಂಕರನ; ಸಾಕು, ಬಿಡು ವೇದಾಂತವಂತಿರಲಿ ಯೋಗ!
ಪಂಡಿತರು ವಾದಿಸಲಿ ಸಾಂತ ನಾಂತವ ಕುರಿತು; ಬಾ ಹೊರಗೆ ಬೇಗ!
ಬರಿದೆ ತರ್ಕದೊಳೆನಿತು ಕಾಲವನು ಕಳೆವೆ? ತುದಿಯಿಲ್ಲ, ಬುಡವಿಲ್ಲ!
ಸಾರಿದುವು ವೇದಾಳಿ, ಚೀರಿದರು ಋಷಿನಿಕರ; ಕೊನೆಗಾಣಲಿಲ್ಲ........

(ಸಶೇಷ)
೧೯೨೭-೨೮

ಸಂದೇಹ*

ದೇವನೆಂಬುವನಾರು?

ಸೃಷ್ಟಿಯೆಂದರೆ ಏನು?
ಯೋಗಿಗಳ ಭ್ರಾಂತಿಯಿದೊ?
ಸತ್ಯದೊಳು ನೆಲಸಿಹುದೊ?
ನಂಬಿಕೆಯ ತತ್ತ್ವವಿದು ಮಿಥ್ಯೆಯಾಗಿರಬಾರದೇಕೆ?

ಮಾಯೆಯೆಂಬುವುದೇಕೆ?
ಗುಣರಹಿತನಾದವಗೆ
ಲೀಲೆಯೆಂಬುದು ಬೇಕೆ?
ಭ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲದೆ ಬ್ರಹ್ಮ?
ತತ್ತ್ವಗಳು ಚೀರಿದೊಡೆ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಇಹುದೊಂದು ಮೇರೆ.

ಐತಿಹ್ಯದಿಂ ಬಂದ
ಮಿಥ್ಯೆಯನು ಖಂಡಿಸದೆ
ಬೊಮ್ಮವೆಂದುಸುರಿದೊಡೆ
ಬೊಮ್ಮವಿರಲೇಬೇಕೆ?
ಇದು ಎಲ್ಲರೊಳಗಿರುವ ರೋಗವಾಗಿರಬಾರದೇಕೆ?

ನೀತಿಯನು ಬೋಧಿಪರು;
ಪ್ರೀತಿಸೆಂದುಸುರುವರು;
ವಿಶ್ವಾತ್ಮನಾದವಗೆ
ನೀತಿ ಎಂಬುದು ಏಕೆ?
'ಲೀಲೆ' ಎನ್ನುವ ಬದಲು ದೇವನಿಲ್ಲೆನಬಾರದೇಕೆ?

ನೀತಿಯೆಂಬುದು ಸುಖದ
ಪ್ರೀತಿಯಿಂದುದಿಸಿದುದು;
ನೀತಿ ನಿತ್ಯವು ಎಂಬ
ಮಾತಿಗಿಲ್ಲವು ಬುಡವು;
ನೀತಿಗಾಶ್ರಯ ಮುಂದೆ ಜನ್ಮವೊಂದಿಹುದೆಂಬ ಭೀತಿ.

ಮುಂದಿಲ್ಲ; ಹಿಂದಿಲ್ಲ;
ಇಂದು ನಾಳೆಗಳಿಲ್ಲ;
ಇಂದು ನಾಳೆಯ ತಂದು
ನಿನ್ನೆಯಹುದೆಂದಿಗೂ:
ಮುಂದೆ ನಾವಿಹೆವೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಆಧಾರವಿಲ್ಲ.

ಸುಣ್ಣ ಎಲೆ ಅಡಿಕೆಯಿಂ
ಬಣ್ಣವಾಗುವ ತೆರದಿ
ಭೂತಸಂಯೋಗದಿಂ
ಉದಿಸುವುದು ಚೈತನ್ಯ:
ಜನ್ಮವೆತ್ತಿದುದೆಲ್ಲವಳಿವಂತೆ ಚೈತನ್ಯದಂತ್ಯ!

ನೆಣ ಮಜ್ಜೆ ಮಾಂಸ ನರ
ರಕ್ತ ಮಿದುಳೆಲುಬುಗಳ
ಸಂಯೋಗದಿಂದಾದ
ಕಾಯದಾಕಾರವಿದು:
ಎಂದಿಗೂ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇರದ ಪರಮಾತ್ಮವಿಹುದೆಲ್ಲಿ?

ಮಿಥ್ಯೆಯೆಂಬರು ಮರಣ,
ಮಿಥ್ಯೆಯೆಂಬರು ಜನನ;

ನಿತ್ಯನೆಂಬರು ಆತ್ಮ,
ಸತ್ಯವೆಂಬರು ವೇದ:
ಸ್ವಾರ್ಥತೆಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಿದು; ಸತ್ಯದಾ ತಳಹದಿಯೆ ಮಿಥ್ಯೆ!

ಆತ್ಮ ಜೀವಗಳೆಲ್ಲ
ಕಲ್ಪನೆಯ ಛಾಯೆಗಳು:
ಶೂನ್ಯವೆಮ್ಮಯ ತಾಯಿ!
ತಿಮಿರವೆಮ್ಮಯ ಮೋಕ್ಷ!
ಅಮೃತಪಾನದ ಬಯಕೆ ಬಯಲಾಗೆ ವಿಷಪಾನವೇಕೆ?

ಕಂಗಳಿಗೆ ಕಣ್ಣಂತೆ;
ಕಿವಿಗಳಿಗೆ ಕಿವಿಯಂತೆ;
ಬುದ್ಧಿಗೆ ಬುದ್ಧಿಯಂತೆ;
ಚಿಂತೆಗಸದಳವಂತೆ;
'ಕಂಡರೂ ಕಾಣಿಸನು' ಎಂಬರಿದು ಬರಿಯಂತೆ ಕಂತೆ!

ನಂಬದಿರು ನಂಬದಿರು
ಡಂಭದಾ ತತ್ತ್ವಗಳ;
ಸಾಂಖ್ಯವನು ದೂರುತಿದೆ
ಯೋಗವಾ ಯೋಗವನು
ವೇದಾಂತ ಖಂಡಿಪುದು: ತತ್ತ್ವ ಬುದ್ಧಿಯ ಬರಿಯ ಜೂಜು!

ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳೆಲ್ಲ
ಸಾಮಾನ್ಯವಲ್ಲದಾ
ವಿಪರೀತ ಹುಚ್ಚಿನಲಿ
ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿಹವು:
ಮಾನವಾ, ಮರುಳರಾ ನುಡಿಗೇಳಿ ಮರುಳಾಗಬೇಡ!

ತತ್ತ್ವವೇತ್ತನೆ ನಿನ್ನ
ಸ್ವತ್ವವೆಲ್ಲವು ವ್ಯರ್ಥ!
ಖ್ಯಾತಿಗೋಸುಗ ನೀನು
ಮಿಥ್ಯೆಯನು ಬೋಧಿಸುವೆ!
ಒಳಗೊಂದು, ಹೊರಗೊಂದು; ಠಕ್ಕರೈ ತತ್ತ್ವಜ್ಞರೆಲ್ಲ!

ಆದಿಯಿಲ್ಲದ ಮಾಯೆ
ಅಂತ್ಯವಾಗುವುದೆಂತು?
ಎಂದು ಬಾರದ ಬಂಧ

ಮುಂದೆ ತೊಲಗುವುದೆಂತು?
ಮಾಯೆಯಾಗಿರಲೆಲ್ಲ ದೇವಭಾವವೂ ಮಹಾಮಾಯೆ!

ದುಃಖವಿರೆ ಜೀವನದಿ
ಸುಖವ ತೊರೆಯುವುದೇಕೆ?
ಸಣ್ಣ ಮಿಡಿ ಹುಳಿಯೆಂದು
ಹಣ್ಣ ಹಳಿಯುವುದೇಕೆ?
ಸಾಕೆಮಗೆ ದೊರೆತ ಸುಖ, ದುಃಖಮಯವಾದರೂ ಬಾಳು!

ಭ್ರಮೆಯಾದರೂ ಸುಖವು
ಎಮಗೇತಕಾ ಚಿಂತೆ?
ಸುಖದ ಭ್ರಮೆ ಪ್ರಮೆ ಅಲ್ಲ
ಬೇಕಾದುದೆಮಗೆ ಸುಖ!
ಹೋಳಿಗೆಯ ರುಚಿ ಮಾಯೆಯೆಂದೊಡಳಿವುದೆ ಮಧುರಭಾವ?

ಮಾರುತನ ಕೇಳೆ ನಾ
ಇಂತೆಂದನವನೆನಗೆ:
"ಬೀಸುವೆನು, ನಲಿಯುವೆನು
ವಾದವಿಲ್ಲದೆ ನಾನು.
ಇಹಪರದ ಗೋಜಿಲ್ಲ; ಬಹ ಸುಖವ ಕೈಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ!"

ಶಶಿ ಸೂರ್ಯರಿಂತೆನಗೆ
ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿದರು:
"ಪರವ ಚಿಂತಿಸುತೇಕೆ
ಮರುಳನಾಗುವೆ ನೀನು?
ತೊಳಗುವೆವು, ಬೆಳಗುವೆವು; ಮುಂದಿನಾ ಚಿಂತೆಯೆಮಗಿಲ್ಲ!"

ಉಪವನದ ಸುಮವೆನ್ನ
ಕರೆದಿಂತು ಬೋಧಿಸಿತು:
"ಎಲರ ಸೇವಿಸಿ ನಲಿವೆ;
ಜಲವನೀಂಟುತ ನಲಿವೆ!
ಇರಬಾರದೇಕೆ ನೀನೆನ್ನವೊಲೆ ವದನ ಹೂವಾಗಿ?"

"ಯೋಚನೆಯ ಮಾಡುವೆನು
ಮನದ ಸಂತಸಕಾಗಿ,
ನಿಜವನರಿಯಲು ಅಲ್ಲ.
ನಿಜವೆಂಬುದೂ ಇಲ್ಲ!
ತತ್ತ್ವ ತಾನ್ಮತಿಭೋಗ!" ಇಂತು ಲೋಕಾಯತಿಕನೆಂದ.

ನಾವಿರಲು ಸಾವಿಲ್ಲ,
ಸಾವಿರಲು ನಾವಿಲ್ಲ;
ಸಾವು ಸಾವೆಂದೇಕೆ
ಜೀವವನು ಹಿಂಗಿಸುವೆ?
ಸಾವರಿಯದೆಮ್ಮ, ನಾವರಿಯೆವದನಿನ್ನೇಕೆ ಭೀತಿ!

ವಿಧಿ ಆಟವಾಡುತಿಹ
ಚೆಂಡುಗಳು ನಾವೆಲ್ಲ;
ಉರುಳುವೆವು, ಹೊರಳುವೆವು,
ತಾಗುವೆವು, ಬಾಗುವೆವು:
ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿಲ್ಲದೆಡೆ ಇಹುದೆಂಬ ಹುಸಿಚಿಂತೆ ಏಕೆ?

ತತ್ತ್ವವೊಂದಿರಲಿಷ್ಟು
ಶುಷ್ಕವಾದವದೇಕೆ?
ಅವತಾರ ಪುರುಷರೊಳು
ಮತಭೇದವಿಹುದೇಕೆ?
ಆಚಾರ್ಯರೊಬ್ಬೊಬ್ಬರೊಂದೊಂದ ಬೋಧಿಸುವುದೇಕೆ?

ಸುಕೃತ ದುಷ್ಕೃತವಂತೆ;
ಸುಜನ ದುರ್ಜನರಂತೆ;
ಹರಿಯೊಬ್ಬನಿಹನಂತೆ;
ಹರಿ ಬರಿಯ ಸತ್ತಂತೆ:
ತರ್ಕದಿಂ ಠಕ್ಕಿಸುವ ಬದಲರಿಯೆನೆನಬಾರದೇಕೆ?

ಭಯಕೆ ಕಾರಣ ದೇವ;
ಕೈವಲ್ಯದಾನಂದ
ಮೋಕ್ಷ ವೈಕುಂಠಗಳು
ಕಾರಣವು ಜಡತನಕೆ:
ದೈನ್ಯಭಾವದ ತತ್ತ್ವದಿಂದಹುದು ಹೃದಯದೌರ್ಬಲ್ಯ!

ಮಿಥ್ಯೆಭಯವನು ಹೇಳಿ
ನೀತಿಗೆಳೆಯುವ ಬದಲು
ಧೀರತನವನು ನೂಂಕಿ
ಭೀತಿಯನು ತುಂಬುವರು;
ಅಶುಚಿಯಿಂ ಶುಚಿಯತೊಳೆದೊಡೆ ಅದು ಪವಿತ್ರಮಹುದಂತೆ!

ಸ್ವರ್ಗ ನರಕಗಳಂತೆ;
ಇಂದ್ರ ಯಮರಿಹರಂತೆ;

ವಿಧಿ ಕರ್ಮ ಫಲವಂತೆ;
ಅಹಹ! ಇದು ಹೇಡಿಗಗೆ
ಇಂಪಾಗಿ ತೋರಿದೊಡೆ ಧೀರನಿಗೆ ಈ ತತ್ತ್ವವೇಕೆ?

ದೇವನೆಂಬುವ ತತ್ತ್ವ
ಬದುಕಿ ಸಾಯಲು ಬೇಕೆ?
ಜೀವನದ ಕಷ್ಟಗಳು
ದೇವನೆನೆ ತೊಲಗುವೊಡೆ
ದೇವನಿಲ್ಲೆಂದು ಧೈರ್ಯದಿ ಪೇಳುವೊಡೆ ತೆರಳವೇಕೆ?

ಹಣೆಗೆ ಬೂದಿಯ ಬಳಿದು
ಕುಣಿಯೆ ಮಂಗನ ತೆರದಿ,
ಶಿರದ ಕೇಶವ ಹರಿದು
ಬರಿದೆ ತೂರಾಡಿದರೆ
ಪರಮಾತ್ಮ ಬರುವನೇಂ ಶೂನ್ಯದಿಂ, ಮಂಕರಾಚಾರ್ಯ?

ಹರಿಯ ನಾ ಪೂಜಿಸಿದೆ;
ಗುರುಗಳನು ಸೇವಿಸಿದೆ;
ವೇದಗಳನೋದಿ ನಾ
ಬೋಧನೆಯನಾಲಿಸಿದೆ;
ಸಂದೇಹವಿಮ್ಮಡಿಸಿತೆನ್ನ ಕಂಗೆಡಿಕೆಯತಿಯಾಯ್ತು!

ಕುರುಡ ಕುರುಡನ ಪಿಡಿದು
ಕೊರಕಲೊಳಗಿಳಿವಂತೆ,
ಕುಂಟ ಕುಂಟನ ನಂಬಿ
ಇದ್ದೆಡೆಯೆ ಇರುವಂತೆ
ಧೈರ್ಯಗುಂದಿಪ ತತ್ತ್ವಗಳ ನಂಬಿ ಕುಂದುವುದದೇಕೆ?

ಜೀವನದ ಮಾರ್ಗ ತಾ
ದೇವನಿಹನೆನಲು, ಬದ
ಲಾವಣೆಯ ಹೊಂದುವುದೆ?
ಸಾವಿಗಂಜುತ ನಾವು
ದೇವನೆಂಬಿನ್ನೊಂದು ಸಾವ ರಚಿಸಲಳಿವುದೆ ನೋವು?

ಇಹಸುಖವನರಿತಹೆವು;
ಪರಸುಖವದೆಂತಿಹುದೊ?
ಕರದೊಳಿಹ ರತ್ನ ತಾ

ಮಿಗಿಲು ಶರಧಿಯ ಸಿರಿಗೆ:
ಪರಸುಖವ ಪಡೆಯಲೆಂದಿಹಸುಖವ ಬಿಡುವೆಯಾ? ಜೋಕೆ!

ಕಾಡುಕುಸುಮವು ತಾನು
ದೇವನನು ಪೂಜಿಸುತ
ಕಾಲ ಕಳೆವುದೆ? ನೀನು
ಬರಿದೆ ದೇವನ ನೆನೆವೆ;
ಇಹುದ ತೊರೆಯುತಲಿರದಿಹುದ ಬಯಸಿ ಮರುಳಾಗಬೇಡ.

ತಿಂದುಂಡು ಸುಖದೊಳಿರು!
ಒಂದಿರಲಿ, ಎರಡಿರಲಿ,
ಒಂದೆ ಎರಡಾಗಿರಲಿ,
ಎಲ್ಲ ಮಾಯೆಯೆ ಇರಲಿ,
ಸೂರ್ಯಕಿರಣದ ಸಂಖ್ಯೆ ಕುರುಡನಾದವಗೇಕೆ ಬೇಕು?

ತ್ಯಾಗವೆಂಬುದದು ಕೈ
ಲಾಗದರಿಗಾಶ್ರಯವು!
ಸಿಹಿಯ ಹಳಿದರೆ ರೋಗಿ
ಕಹಿತನವದಕೆ ಬಹುದೆ?
ಗೂಬೆ ತಿಂಗಳಬೆಳಕ ನಿಂದಿಸಿದೊಡಿಂದುಗದು ಕುಂದೆ?

ಬುದ್ಧದೇವನು ಜಗವ
ನಿದ್ದೆಯಿಂದೆಬ್ಬಿಸಲು
ಜೀವಾತ್ಮ ದೇವರನು
ಶೂನ್ಯಜಾಲದಿ ಕೆಡಹಿ
ಬೋಧಿಸಿದನೆಲ್ಲರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಗತಿ ನಿರ್ವಾಣವೆಂದು!

ಮಿಥ್ಯೆಯದು ಚೈತನ್ಯ!
ಸತ್ಯವೆಂಬುದು ಶೂನ್ಯ!
ಚಿತ್ತವೆಂಬದು ಜನರ
ಪಿತ್ತವದು ಬಿಡಿರೆಂದು
ಒತ್ತಿ ನುಡಿಯನೆ ಯೋಗಿವರ ಪರಮ ಚಾರ್ವಾಕದೇವ!

ವೇದಗಳ ನೀ ನಂಬಿ
ಸಾಧನೆಯ ಮಾಡುತಿರೆ
ಧೂಳ ಕಣ್ಣಿಗೆ ತೂರಿ
ಮಣ್ಣ ಬಾಯಿಗೆ ಬೀರಿ
ಕೋರೆದಾಡೆಯ ಮೃತ್ಯು ಬಂದೆಳೆಯೆ ರಕ್ಷಿಸುವರಾರು?

ಆಗ ಮರ್ಕಟನಂತೆ
ಹಲ್ಲ ಕಿರಿಯುವೆ ನೀನು!
ತ್ಯಾಗವನು ನೀ ನಂಬಿ
ರೋಗವಾಯಿತೆ ಜೀವ?
ಶೂನ್ಯತಿಮಿರವ ಹೋಗುವೆ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಶಪಿಸಿ ಭಯದಿಂದೆ!

ಇಹಸುಖವು ನಿನಗಿಲ್ಲ;
ಪರದ ಭರವಸೆಯಿಲ್ಲ!
ಶೂನ್ಯಗರ್ಭದಿ ಬಂದು
ಕ್ಷಣಿಕ ಲೋಕದಿ ನಿಂದು
ಶೂನ್ಯವಾಗುವ ನಿನ್ನ ಮತ್ಸರದಿ ವಂಚಿಸಿತೆ ವೇದ?

ಬ್ರಹ್ಮವೊಂದೆಂದುಸುರು;
ಆತ್ಮ ಚಿತ್ತೆಂದುಸುರು;
ಸಚ್ಚಿದಾನಂದನೆನು:
ಏನು ಹೇಳಿದರೇನು?
ಆಶಾನುಭವ ಭಯಗಳಿಂದಿಡಿದ ನರಗದು ರಹಸ್ಯ!

ಸರ್ವಶಕ್ತಗೆ ಅವಗೆ
ನಿಯಮಬಂಧನವೇಕೆ?
ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಗೆ, ಹೇಳು,
ಚಲನೆಯೇಕಾತನಿಗೆ?
ಸರ್ವಜ್ಞನಾದವನು ದುಷ್ಕೃತವ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದನೇಕೆ?

ನ್ಯಾಯವನು ಖಂಡಿಪುದು
ದಯೆ; ನಿಯಮ ಖಂಡಿಪುದು
ಸರ್ವಶಕ್ತಿತ್ವವನು;
ನೀತಿ ಸರ್ವಜ್ಞತೆಯ;
ಈ ತತ್ತ್ವಗಳ ಬೆದರಿಪುದು ವರಕೃಪಾನಿಧಿಯ ಭಾವ.

'ದೇವ' ಎಂದವರೆಲ್ಲ
ಸಾವ ದಾಂಟಿದರೇನು?
'ದೇವ' ಎಂದರು ಒಂದೆ
ಎನ್ನದಿದ್ದರು ಒಂದೆ!
ಆದುದಾಗಲಿ, ಪರಮಸುಖವಿರಲಿ, ಚಿಂತೆಯೆಮಗೇಕೆ?

ಬಂದೆವೆಲ್ಲಿಂದೇಕೆ?
ಎಲ್ಲಿಗಾಗೈತಂದೆ?

ಇದನರಿತರಾರಿಹರು?
ಯೋಗಿ ತಪಸಿಗಳೆಲ್ಲ
ಜೀವಗಳ ಸಮೆದರ್ರೈ; ಫಲವಿಲ್ಲ; ಫಲವಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ!

ಏಕಾಂತಕೈತಂದು
ಕಣ್ಣೆವೆಗಳನು ಮುಚ್ಚಿ
ನಾಸಿಕವ ಬಂಧಿಸಲು
ಉಸಿರು ನಿಂತಿತೆ ಹೊರತು
ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿಗೆ ದೇವನೆಂಬುವನು ಗೋಚರಿಸಲಿಲ್ಲ!

ಎಂತೊ ಬಂದೆವು ನಾವು!
ಎಂತೊ ಪೋಪೆವು ನಾವು!
ಇಂತಿರಲು ಇಲ್ಲದಿಹ
ಚಿಂತೆಗೊಳಗಾಗೇಕೆ
ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂ ವಿರಚಿಪುದು ಪರವನಿಹಮೆಮಗೀಗ ಸಾಕು!

'ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ಮಿ' 'ತತ್ತ್ವಮಸಿ'
'ಶಿವ ನಾನು' ಇವುಗಳಿಗೆ
ಭ್ರಾಂತಿಯೇ ತವರೂರು.
ಶಾಂತಿಯೆಂಬುದು ಡಂಭ.
ಮೋಹಿಸುವ ತತ್ತ್ವಗಳಿಗಿಂತ ನಾಸ್ತಿಕ್ಯವೇ ಲೇಸು!

ಜ್ಞಾನಸೂರ್ಯನ ಮುನ್ನ
ಸಂಶಯಾರುಣನುದಯ!
ಸಂದೇಹವಿದು, ದೇವ,
ಪ್ರಥಮವಾಗಿಹ ಧ್ಯಾನ!
ಬ್ರಹ್ಮತ್ವವನು ಪಡೆಯೆ
ಇದು ಒಂದು ಸೋಪಾನ!
ಪರಮಾತ್ಮ, ಕ್ಷಮಿಸಿದು ಕಿಶೋರಚಂದ್ರನ ದುರಭಿಮಾನ!

೧೯೨೬-೧೯೨೭

ಸತಿ

ತಿರುತಿರುಗಿ ಬಲುಬಳಲಿ, ಬಾಳಿನ ತಿರುಳ ಪರಿಯನು ಕಂಡು ಬೇಸರ
ಗೊಂಡು, ವೈರಾಗ್ಯದಲಿ ಕಾವಿಯನುಟ್ಟ ಯತಿಯಂತೆ,
ಮುನಿಸನುಳಿದತಿಶಾಂತವಾಗಿಹ ಮೊಗದ ಬಗೆಯನು ಬೀರಿ, ಪಡುವಣ
ಬೆಟ್ಟದುದಿಯೊಳು ತಳಿತ ಬನದೆಡೆ ರವಿಯು ರಂಜಿಸಿದ.

ತನ್ನಿನಿಯ ಸನ್ಯಾಸಿಯಾಗುವನೆಂಬ ಹೆದರಿಕೆಯಿಂದ ಸಂಜೆಯ
ಹೆಣ್ಣು, ಕುಂಕುಮ ರಾಗರಂಜಿತ ನವದುಕೂಲವನು
ಧರಿಸಿ, ಮುಗಿಲಿನ ಕರಿಯ ಮುಂಗುರುಳಾಡೆ ಕೆನ್ನೆಯ ಮೇಲೆ, ಲಜ್ಜೆಯ
ತೋರಿ, ಮೆಲ್ಲನೆ ಮೋಹಿಸೆರೆಯನ ಮುಂದೆ ಚರಿಸಿದಳು!

ಬಾಲೆ ತಾರೆಯು ಕೆಳದಿಯರ ಕೂಡಿಂಚರವಗೈಯುತ್ತ ಗೂಡಿಗೆ
ಹಾರುವೆಣೆವಕ್ಕಿಗಳ ಬಳಗವ ನೋಡುತನುಕರಿಸಿ
ತನ್ನ ವಾಣಿಯೊಳವರ ವಾಣಿಯ ನಗುವ ಹೆಮ್ಮೆಯೊಳುಬ್ಬಿ ಬಿಂಕದಿ
ಕೆಳದಿಯರ ಮೊಗನೋಡಿ ನಿಂತಿರೆ ರವಿಯು ಮುಳುಗಿದನು.

ಎಂಟು ವರುಷದ ಬಾಲೆ, ಲೋಕದ ಭಾವಗಳನರಿಯದಿಹ ಮುಗ್ಧೆಗೆ
ಸಾವು ಬಾಳುಗಳೆಂಬ ಭೇದವ ತಿಳಿಯದಂಗನೆಗೆ
ಇನಿಯನಂತಕನೂರ ಸೇರಲು ಚಿತೆಯನೇರುವ ಕಾಲ ಬಂದಿರೆ
ಘೋರದೃಶ್ಯವ ನೊಡುವನೆ ರವಿ? ಹೊಕ್ಕನಂಬುಧಿಯ!

ಮಾವ ಬಂದನು, ಕರೆದು ತಾರೆಯನೆತ್ತಿಕೊಂಡನು; ಕಂಬನಿಯ ಕರೆ
ಯುತ್ತ ನುಡಿದನು: “ತಾರೆ, ಗಂಡನ ಕೂಡಿ ನೀ ಹೋಗು!
ಹದಿಬದೆಗೆ ಸೊಗವಹುದು ಮೇಲಿನ ಲೋಕದಲಿ, ಹೆದರದಿರು, ಮಗಳೇ!”
ತಾರೆಗಳು ಮೂದಲಿಸಿ ಮಾವನ, ಮಿಣುಕಿದುವು ನಭದಿ!

ತನಗೆ ಸಕ್ಕರೆ ಕೊಟ್ಟು ಸಲಹಿದ ಮಾವನಕ್ಕರೆಯಿಂದ ನುಡಿದುದ
ಕೇಳಿ ನಕ್ಕಳು ತಾರೆ, ಚಿಮ್ಮಿದಳವನ ತೆಕ್ಕೆಯಲಿ!
ಬಿದಿರ ದಂಡಿಗೆಯೇರಿ ಮಲಗಿದ ಪತಿಯ ಬಳಿಯಲಿ ತಾರೆ ಕುಳಿತಳು
ಪೊಂದೊಡಿಗೆಗಳ ತೊಟ್ಟು, ಚಂದನವಿಟ್ಟು, ಬಾಚಿ ಬೈತಲೆಯ!

ಮೊಳಗಿದುವು ಭೇರಿಗಳು ಮುಳುಗಿಸಿ ಬಂಧುಗಳ ರೋದನವ! ಬಂದರು
ವಿಪ್ರವೇಷವನಾಂತ ಯುಮಭಟರಂತೆ ಜೋಯಿಸರು!
ಮಂತ್ರಗಳ ಜಪಿಸುತ್ತ ನಡೆದರು ಮುಂದೆ, ಹೊರಟಿತು ಬಿದಿರ ದಂಡಿಗೆ
ಹಿಂದೆ ಜವದಿಂ ಮಸಣದಲ್ಲಿಹ ಚಿತೆಯ ಮಂಟಪಕೆ!

ಜೀವದಾಸೆಯ ಕೊಚ್ಚಿ ಮಿತ್ತುವಿನೂರಿಗೋಡುವ ಕಾಲವಾಹಿನಿ
ಯಲ್ಲಿ ತೇಲುವ ಯಮನ ನೌಕೆಯ ತೆರದಿ ದಂಡಿಗೆಯು
ಮಂತ್ರಗಳ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ, ಗಣನೆಗೆ ತಾರದಳುತಿಹ ನಂಟರಿಷ್ಟರ,
ಬಾಲೆ ತಾರೆಯ ನೋಡದೋಡಿತು ಮಸಣದೆಡೆಗಾಗಿ!

ಬಾಯ್ದೆರೆದು ನರಬಲಿಯ ಕಾಯುವ ಯಮನೂರ ಹೆಬ್ಬಾಗಿಲಂದದಿ,
ಮೂಢತನ ಮೈದೋರಿ ಕಾರೊಡಲಾಂತು ಬಂದಂತೆ,
ಪಂಡಿತರ ಪಾಪಗಳು ನುಂಗಲು ಪಾಮರರನೊಟ್ಟಾಗಿ ಬಂದಿಹ
ವೆಂಬಂತೆ ತೋರಿತು ಭಯಂಕರ ಚಿತೆಯು ದೂರದಲಿ:
ಗಂಡನೊಡನೇರಿದಳು ತಾರೆಯು ಚಿತೆಯನತ್ತೆಯು ಬಳಿಗೆ ಬಂದಳು
ಕಳಚಲಾಭರಣಗಳ: ನಡುಗಿತು ಬೆದರಿ ಸುಡುಗಾಡು!

ಗಾಳಿ ನಿಂತಿತು ನಡುಗಿ, ಚುಕ್ಕಿಗಳೆಲ್ಲ ಕಂಪಿಸಿಯವಿತುಕೊಂಡುವು;
ಮೋಡ ಮುಸುಗಿತು; ಭೂಮಿದೇವಿಯು ಘೋರದೃಶ್ಯವನು
ನೋಡಲಾರದೆ ತನ್ನ ಮೊಗವನು ಮುಚ್ಚಿದಳು ಸೆರಗಿಂದ; ಕತ್ತಲೆ
ಹಬ್ಬಿದುದು! ಬಾಲಕಿಯು ಕುಳಿತಳು ಮುಂದನರಿಯದಲೆ!

ಮಾವನಲ್ಲಿಹನತ್ತೆಯಲ್ಲಿಹಳಿನಿಯನೆಡೆಯೊಳು ಮಲಗಿ ನಿದ್ರಿಪ
ನಲ್ಲಿ ಪೂಜ್ಯರು, ನರರು, ಭೂಸುರರೆಂಬ ಜೋಯಿಸರು;
ವೇದಗಳ ಬಲ್ಲವರು; ನೀತಿಯನರಿತವರು; ಧಾರ್ಮಿಕರು; ಧರ್ಮದ
ನೆಲೆಯ ಮರ್ಮವ ಕಂಡವರು ಬಳಸಿರಲು ಭಯವೇಕೆ?

ಧೂಮವೆದ್ದಿತು! ಚಿತೆಯ ಮುತ್ತಿತು! ಬಾಲೆ ತಾರೆಯ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿತು!
ಮೊಳಗಿದವು ಭೇರಿಗಳು! ಮಂತ್ರಗಳುಲಿಯು ಪೆರ್ಚಿದುದು!
ಕಾಳ್ಗಿಚ್ಚಿನಲಿ ಸಿಲುಕಿ ಬೇಯುವ ಚೈತ್ರವನಲತೆಯಂತೆ ತರಳೆಯು
ಕುಂದಿದಳು, ಕಂದಿದಳು, ಬಾಡುತ ಬೆಂದಳುರಿಯಲ್ಲಿ!

ಚೀರಿದುದು ಕೋಗಿಲೆಯು: ಪೂಗಳಲುಲಿದ ದುಂಬಿಗಳುರಿದು ಸೀದುವು;
ಪುತ್ತಿನಿಂ ಪೊರಮಟ್ಟ ಪಾವುಗಳಳಿದುವಗ್ನಿಯಲಿ!
ಕೊಳದ ತಾವರೆಯೊಡನೆ ಕುದಿದುವು ಸಂಚರಿಪ ಮೀನುಗಳು; ಬೆಂದುವು
ಬಾಳೆ, ಸಂಪಗೆಯರಳು ಸುಟ್ಟುರಿದಾಯ್ತು ವನದಹನ!

ಚೀರಿದುದೆ ಕೋಗಿಲೆಯು? ತಾರೆಯು ಕೂಗಿದಳು! ದುಂಬಿಗಳು ಸೀದುವೆ?
ಕಮಲ ಬೆಂದುದೆ? ಮೊಗವ ಮುತ್ತಿದ ಕುರುಳು ಕರಿಯಾಯ್ತು!
ಫಣಿಗಳಳಿದುವೆ? ಬೂದಿಯಾದುವು ಕೇಶಪಾಶಗಳಾಳಿ! ಕುದಿದುವೆ
ಮೀನುಗಳು? ಮರುಗಿದುವು ಕಂಗಳು! ಬನದುರಿಯೆ? ಚಿತೆಯು!

ಒರಲಿದಳೆ ಬಾಲಕಿಯು? ಕೇಳಿರಿ ಭೇರಿಗಳ! ಹೊರಳಿದಳೆ? ಕೇಳಿರಿ
ಧೂಮವನು! ಕೋಮಲೆಯೆ? ಕೇಳಿರಿ ಸುಟ್ಟ ಬೆಂಕಿಯನು!
ಧಗಧಗಿಸಿ ಭುಗಿಭುಗಿಲು ಭುಗಿಲೆಂದುರಿಯು ಕಾಳಿಯ ರಕ್ತಜಿಹ್ವೆಗ
ಳಂತೆ ರಂಜಿಸಿತಿರುಳು ಕಾಳಿಯ ಕರಿಯ ಮೈಯಾಯ್ತು!

೨೮-೭-೧೯೨೮

ರಾತ್ರಿ

ನೇಸರಿಳಿಯಲು ಮುಳುಗಿ ಪಡುಗಡಲಿನೆದೆಯಲ್ಲಿ,
ಮರೆಯಾಗುವುದು ತಿರೆಯು ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ;
ಬೇರೊಂದು ಬಿತ್ತರದ ಲೋಕ ಮೈದೋರುವುದು,
ಗ್ರಹ ಚಂದ್ರ ತಾರೆಗಳ ಜೋತಿಯಿಂದ!
ಸುತ್ತಲಿಹ ಧಾರಿಣಿಯ ಹಗಲು ತೋರಿದರೇನು?
ಕತ್ತಲೆಯು ಬೆಳಗುವುದು ದೂರದೂರ!
ಹಗಲು ಮುಚ್ಚುವ ಸಿರಿಯ ಬಿಚ್ಚಿ ತೋರುವುದಿರುಳು:
ಬುವಿಗಿಂತ ಮಿಗಿಲು ಬಾಂದಳದ ಮೈಮೆ!

ಹಗಲಿನಂತಿರೆ ಬಾಳು, ಸಾವಿರುಳಿನಂತೆ!
ಬಾಳು ಬೆಳಗುವುದಿಹವ; ಬೆಳಗುವುದು ಸಾವು
ಬಾಳು ಮುಚ್ಚಿಹ ಪರದ ನೂರ್ಮಡಿಯ ಸಿರಿಯ!
ಬಾಳೆ ಕುರುಡಿರಬಹುದೆ? ಸಾವೆ ಸಿರಿಗಣ್ಣೆ?

೬-೮-೧೯೨೮

ತಪಸ್ವಿ

ಯೋಗದಲಿ ಕುಳಿತಿಹನು ಕೃಷ್ಣಾಜಿನದ ಮೇಲೆ
ಗಿರಿಯ ದಟ್ಟಡವಿಯಲಿ ವರತಪಸ್ವಿ;
ಮುಂದೆ ಮಂಜುಳನಾದದಿಂದೋಡುವಳು ಗಂಗೆ
ಸುಳಿಸುಳಿದು ಬಳುಕುತ್ತ ಜಾರಿ ಹಾರಿ.
ಸುತ್ತಲುಂ ತುದಿಯನರಿಯದ ಶಿಖರಗಳು ಹಬ್ಬಿ,
ಬಿಳಿದಾಗಿ ಹೊಳೆಯುತಿಹವೈಕಿಲಿಂದೆ.
ಕಾಲದೇಶಾತೀತನಾದವನ ಮುತ್ತಿಹವು
ಹುತ್ತಗಳು ಪಿಣಿಲಾದ ಜಡೆಯವರೆಗೆ!

ಹೊಳೆದಳಿಯುವುವು ರಾಜ್ಯಗಳು ಮಿಂಚಿನಂತೆ;
ಕೊಳುಗುಳದ ಕೋಲಾಹಲವು ಕನಸಿನಂತೆ
ಜಾರುವುದು: ಮೂಡದು ತಪಸ್ವಿಗಿಹಚಿಂತೆ!
ತಪಸಿಯ ತಪಸ್ಸೂ ಕನಸಲ್ಲದೇನಂತೆ?

೫-೮-೧೯೨೮

ದೈನ್ಯತೆ

ನನ್ನ ಪುಣ್ಯದೊಳೆನಗೆ ನೆಚ್ಚಿಲ್ಲ, ಗುರುದೇವ,
ನಿನ್ನ ಕರುಣೆಯೆ ನನಗೆ ಹಿರಿಯ ನೆಚ್ಚು.
ನನ್ನ ಬಿಜ್ಜೆಯ ಬಲ್ಮೆಯಲ್ಲಿನಿತು ನೆಚ್ಚಿಲ್ಲ,
ನಿನ್ನೊಲ್ಮೆಯೇ ನನಗೆ ಹಿರಿಯ ಬಲ್ಮೆ!

ಕತ್ತಲಲಿ ಮುಗ್ಗರಿಸಿ ಬೀಳುತಿರೆ ನಾನೆನ್ನ
ಬಿಜ್ಜೆ, ಬೆಳಕನು ತೋರಿ, ಪೊರೆಯದೆನ್ನ;
ಎನಿತು ಬಿಗಿ ಹಿಡಿದೊಡೆಯು ಮನಮಳುಕಿ ಬಳುಕುವುದು;
ಬಾಯ್ಬಿಡುತಲೆದೆ ಸೋತು ಕಾತರಿಪುದು.

ಕಂಬನಿಯ ಕರೆವೆ ಗೆಲ್ವಾಸೆಯಳಿದೊಮ್ಮೆ;
ಸೋತೊಡನೆ ಹೋರಾಟ ಸಾಕೆಂಬೆನೊಮ್ಮೆ;
ಸಿಟ್ಟಿನಲಿ ನೀನಿಲ್ಲವೆಂದೊರೆವೆನೊಮ್ಮೆ!
ದೈನ್ಯದಲಿ ಮನನೊಂದು ಕೈಮುಗಿವೆನೊಮ್ಮೆ!

೪-೮-೧೯೨೮

ಕನಸಿನ ಕನಸು

ಕನಸಿನೊಳು ಸಂಚರಿಪ ಕನಸಯ್ಯ ನಾನು;
ನೀನದನು ಹಿಡಿದು ಬಂಧಿಸಿಡಲಾರೆ.
ಸಿಟ್ಟಿನಲಿ ಕುಟ್ಟಿದೊಡೆ ಪುಡಿಮಾಡಲಾರೆ;
ಕನಸೆಂದು ಕನಸಯ್ಯ ತುದಿಯವರೆಗೆ!

ಕನಸಿನಂತೆನಗೆಲ್ಲ ತೋರತಿಹುದಯ್ಯ;
ಮಾನವರು, ಹಕ್ಕಿಗಳು, ಮಿಗಗಳೆಲ್ಲ.
ಬೆಟ್ಟಗಳು ಕೂಡ ಕಾಣುವುವು ಕನಸಂತೆ;
ಬಾಲರೆನಗಾಡುತಿಹ ಕನಸ ಮಾಲೆ.

ಕನಸೊಡೆದು ಬೇರೊಂದು ಕನಸಪ್ಪುದಯ್ಯ ಕಡೆಗೆ!
ಸಾವುಬಾಳುಗಳೇನು? ಕನಸಿನಿಂ ಕನಸಿನೆಡೆಗೆ
ಹಾರುವುದೆ ಸಂಸಾರ! ನಾನಾರು? ಯಾವ ಮನಸೊ
ಕಾಣುತಿಹ ಕನಸಿನಲಿ ಸುಳಿದಲೆವ ಕಿರಿಯ ಕನಸೊ?

೧೭-೮-೧೯೨೮

ಐಕ್ಯ

ನಿನ್ನಿಂಚರದ ಹೊನಲೊಳೆನ್ನೋಡವೋಡುತಿದೆ;
ಸುತ್ತಲೂ ಬೆಳ್ದಿಂಗಳೆಸೆಯುತಿಹುದು.
ತೇಲುತಿದೆ, ತೇಲುತಿದೆ; ತುದಿಯಿಲ್ಲ, ಮೊದಲಿಲ್ಲ;
ಎಲ್ಲಿಯೂ ನೀರವತೆ ಹಬ್ಬಿರುವುದು.

ಎಂದೇತಕೆಂದಾನು ದೋಣಿಯಡರಿದೆನರಿಯೆ;
ಯಾವೆಡೆಗೆ ತೇಲುತಿಹೆನೆಂಬುದರಿಯೆ!
ದೋಣಿಯಲಿ ನಾನೊಬ್ಬನೇ ಮಲಗಿಹೆನು, ದೇವ,
ಕಣ್ಮುಚ್ಚದರಿಲುಗಳ ನಿಟ್ಟಿಸಿಹೆನು.

ಎಲ್ಲಾದರೂ ತೀರವೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲವೇನು?
ಅಲ್ಲಾದರೂ ನನ್ನ ಜೊತೆಯಿರುವುದಿಲ್ಲವೇನು?
ಎಂದಾದರೂ ನೀನು ಮೈದೋರದಿರುವೆಯೇನು?
ಎಂತಾದರೇಕರಿಯೆ, ಕೂಡುವೆವು ನಾನು ನೀನು?

೧೬-೮-೧೯೨೮

ಬಾಲವಿಧವೆ

ನಡುರಾತ್ರಿಯಾಗಿತ್ತು; ಬೆಳುದಿಂಗಳೆಸೆದಿತ್ತು;
ಬಂಧುಗಳ ನಿಂದೆಯಲಿ ಕಡುನೊಂದ ಜೀವವನು
ಎಲ್ಲವನು ಮನ್ನಿಸುವ ಕರುಣಾಳು ದೇವನಿಗೆ
ಯಜ್ಞಮಾಡಲು ಎಂದು ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದಾ ವನಿತೆ

ಮಲಗಿದರ ನಿದ್ರೆಯನು ಕೆಡಿಸದಲೆ ಮನೆಯಿಂದ
ಮೆಲುನಡೆಯನಿಕ್ಕುತ್ತ ಹೊರಟಳವಳು!
ಮನೆಯ ಅಂಗಳದೆಡೆಯ ಸೇರುತ್ತ, ನಿಂತಲ್ಲಿ,
ಕಣ್ಮಣಿಯೆ ಮುಂದೆಂದು ಕಾಣದಿಹ ಮನೆಯನ್ನು ನಿಟ್ಟಿಸಿದಳು!
ಚಂದಿರನ ತಿಳಿಯಾದ ಸೊಬಗಿನಲಿ ಮಲಗಿದ್ದ
ತುಳಸಿಯನು ಸುತ್ತುವರಿವರಿದಡ್ಡಬಿದ್ದು
ನಡುಗಿದಳು, ಬೇಡಿದಳು ಮರುಕದಿಂದ;
ಒಲಿದಿದ್ದ ಹತ್ತಿರದ ಗಿಡಮರಗಳೆಲ್ಲರಿಗು
ಕಡೆಯ ಸಲ ಕೈಮುಗಿದು ಕಂಬನಿಯ ಸೂಸಿದಳು;

ಹದಿನಾರು ವರುಷದಾ ಬಾಲವಿಧವೆ!
ಹತ್ತಿರದ ಮರದಲ್ಲಿ ಗೂಬೆ ಕೂಗಿದರೇನು?
ಸಾವನಪ್ಪಿದ ರಮಣಿ ಅಪಶಕುನಕಂಜುವಳೆ?
ಹಜ್ಜೆಯಿಟ್ಟಳು ತನ್ನ ಮುದ್ದುಮನೆಯನು ಬಿಟ್ಟು!
ಮುದ್ದುಮನೆಯೇ? ಅಲ್ಲ! ಮುದ್ದುಮನೆಯಾಗಿತ್ತು
ತನ್ನಿನಿಯನಿರುವಾಗಲಾ ರಮಣಿಗೆ:
ಮದ್ದುಮನೆ ಇಂದದುವೆ ತಾನವಳಿಗೆ!
ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯ ಸೇರದಲೆ ಹೊರಗಿದ್ದ ದನವೊಂದು
ನಿಂತುನೋಡಿತು ಸದ್ದುಮಾಡದಲೆ ನಡೆಯುತಿಹ
ಮಾರುತಿಯ ವಿಸ್ಮಯದಲಿ!
ತರಳೆ ನಿಂತಳು ನೋಡಿ: ತನಗೆ ಬಳುವಳಿಯಾಗಿ
ಬಂದ ದನವನು ಕಂಡು, ಎದೆಯ ಮರುಕವು ಉಕ್ಕಿ
ಕಣ್ಣ ಕಾಲುವೆಯಾಗಿ ಬಳಬಳನೆ ಹರಿಯೆ.
ಮೆರೆಯಿತಾಕೆಯ ಅಳಲ ಕಂಬನಿಯ ಲೋಕದಲಿ
ಹಿಂದಿನಾ ವೈಭವದ ಮದುವೆ ಮೆರವಣಿಗೆ!
ಅಯ್ಯೋ ಲೋಕವೆ, ನಿನ್ನ ಮಧುರ ಸಂಗದ ಕಣ್ಣಿ
ಕಬ್ಬಿಣವೊ ವಜ್ರವೋ ಹೇಳಬಲ್ಲವರಾರು?

ಕೇಳಿದಳು ಓಲಗದ ಕೊಳಲುಗಳ ಇನಿದನಿಯ;
ಮದ್ದಲೆಯ ತಾಳಗಳ ವೈಭವದ ಕೂಗುಗಳ!

ಬಂದ ನಂತರ ಹಿರಿಯ ಗದ್ದಲದ ಮಾತುಗಳ!
ತನ್ನ ಸಖಿಯರು ಲೀಲೆಯಿಂದಂದ ಕಟಕಿಗಳ!
ನೋಡಿದಳು ಚಿನ್ನದಾಭರಣಗಳ ರಾಶಿಗಳ;
ತನಗೆಲ್ಲ ಮೈಯಿಟ್ಟ ನಾಣ್ಯಗಳ ಕಾಂತಿಗಳ;
ತಾನು ದಂಡಿಗೆ ಏರಿ ತನ್ನಿನಿಯನೊಡಗೂಡಿ
ಮುಂದನರಿಯದೆ ಬಂದ ಆಗಿನಾ ಪರಿಯ!
ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ! ಆ ಆಗ ಎಂತುಟಾಗಿಹುದೀಗ?

ಬೆಚ್ಚಿದಳೆ? ಬೆದರಿದಳೆ? ಸಾವಿನಲಿ ತನ್ನಿನಿಯ-
ನೊಡಗೂಡಿ ಬಾಳ್ವೆನೆಂಬುವ ಬಯಕೆ ಬರಿದಾಯ್ತೆ?
ಇಲ್ಲ; ಎಂದೂ ಇಲ್ಲ! ತಿರುಗಿದಳು ರಮಣಿ;
ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟಳವಳು!
ಜಗವೆಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತ, ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತಿತ್ತು!
ಕರುಣಾಳು ಜಗದೀಶ ನೋಡದಿಹನೆ?
ಗಗನದಲಿ ತಾರೆಗಳು ಮಿಣುಕಿದುವು, ಇಣಿಕಿದುವು;
ಚಂದಿರನು ಭಯದಿಂದ ಬೆಳ್ಳಗಾದ!
ಕಣ್ಣುಗಳ ಮುಚ್ಚಿದುವು ಗಿರಿತರುಗಳೆಲ್ಲಾ!
ಮೋಹದಲಿ ಬಿದ್ದಿವರು ಮರಣಕಳುಕದೆ ಇಹರೆ?

ಮುಂದೆ ನಡೆದಳು ರಮಣಿ, ಮೋಹಪಾಶವ ಹರಿದು,
ಕೋಮಲೆಯು ಕಲ್ಲೆನೆದೆಯಾಗಿ!
ಅಬಲೆ ಎಂಬರೆ ಅವಳ? ಪಾಪಿ ಎಂಬರೆ ಅವಳ?
ಅವಳೆದುರು ಯಮರಾಯ ನಡುಗದಿಹನೆ?
ಕಾಡು ಹತ್ತಿರವಾಯ್ತು; ಊರು ದೂರಾಯ್ತು!
ಯಮನ ಕಣ್ಣಿಯ ಹಿಡಿದು ತನ್ನ ಹೂವಿನ ಕೈಲಿ
ಬಂಧುಗಳ ನಿಂದೆಯಲಿ ಕಡುನೊಂದ ಜೀವವನು
ಎಲ್ಲವನು ಮನ್ನಿಸುವ ಕರುಣಾಳು ದೇವನಿಗೆ
ಯಜ್ಞಮಾಡಲು ಎಂದು ಹೊರಟಳವಳು!
ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟಳವಳು!

ಮನುಜ ಲೋಕವೆ ನರಕ, ಬೇರೆ ನರಕವದೆಲ್ಲಿ
ಆ ವಿಧವೆಗೆ?
ಪತಿಯ ಲೋಕವೆ ನಾಕ, ಬೇರೆ ನಾಕವದೆಲ್ಲಿ
ಆ ಬಾಲೆಗೆ?
ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರೇ ಬನ್ನಿ ಧರ್ಮವ ತೋರಿ!
ನೀತಿಯಲಿ ಪಂಡಿತರೆ ಬನ್ನಿ ದಾರಿಯ ತೋರಿ!
ಧಾರೆಯನು ಎರೆದವನೆ, ಜೋಯಿಸನೆ, ಬಾ ಈಗ

ಕರೆ ನಿನ್ನ ಸಾಕ್ಷಿಗಳ! ಅಪರಾಧಿ ಯಾರು?
ಇದನೆಲ್ಲ ಸರಿಯೆಂದು ಹೊಗಳುವ ಸಮಾಜವೇ
ಎಲ್ಲಿ ಗೊರಕೆಯ ಹೊಡವೆ? ಬಾ ಬೇಗ ಇಲ್ಲಿ!
ಇಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಸ್ಥಾನ! ಇಲ್ಲಿ ಧರ್ಮವ ಹೇಳು!
ಮರದ ಕರಿನೆರಳಲ್ಲಿ ಕೊರಲ ಕಣ್ಣಿಯನಪ್ಪಿ
ನೇತಾಡುತಿರುವಳೈ ಬಾಲವಿಧವೆ!

೨೫-೨-೧೯೨೮

ಕುರುಡ

ಕತ್ತಲೆಯು: ನಡುವಗಲ ಬೇಸಗೆಯ ನೇಸರಿರೆ
ಬಯಲಲ್ಲಿ ಬೆಮರುತಿಹೆ! ಕಗ್ಗತ್ತಲೆನಗೆ!
ಕೋಗಿಲೆಯು ಕೂಗೆನಗೆ! ಬನಬೆಟ್ಟ ನುಡಿಯೆನಗೆ!
ಸೌಂದರ್ಯವೆಂಬುದದು ಬರಿಯ ಸದ್ದೆನಗೆ!

ನನ್ನ ಭಿಕ್ಷಾಪಾತ್ರೆಗವನೆಸೆವ ಕಾಸುಗಳ
ಸದ್ದೆನಗೆ ಮಾನವನ ಮಂಗಳಾಕಾರ!
ಬೆಳಕಿಲ್ಲ, ಕಪ್ಪಿಲ; ಹಗಲಿರುಳು ನನಗಿಲ್ಲ;
ನನ್ನಿನನು ಮೂಡಿಮುಳುಗವನೆನ್ನ ಕೂಡೆ!

ನರಜನ್ಮವತ್ಯಧಿಕವೆಂದೇಕೆ ಸಾರುತಿಹರು?
ಮಿಗಗಳಾನಂದವೆನಗಿಲ್ಲವೈ, ದೇವದೇವ!
ಕಣ್ಣಿರದ ಮಾನವನ ಜನ್ಮವೆನಗೇಕೆ, ದೇವ?
ಕಣ್ಣಿರುವ ಮಿಗತನದ ಬಾಳೆನಗೆ ಲೇಸು, ಲೇಸು!

೫-೮-೧೯೨೮

ಸನ್ಯಾಸ

ಕೂರಸಿಯ ಮೇಲೆ ನೀ ನಡೆಯಬಲ್ಲೆಯ ಹೇಳು?
ಬೆಂಕಿಯಲಿ ಬೀಳ್ವ ಬಲವಿರುವುದೇನು?

ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣನು ನೀನೆ ಕೀಳಬಲ್ಲೊಡೆ ಹೇಳು!
ನಿನ್ನೆದೆಯ ನೀನಿರಿಯ ಬಲ್ಲೆಯೇನು?
ಆ ಧೈರ್ಯ ನಿನಗಿರಲು ಸನ್ಯಾಸಿಯಾಗು, ನಡೆ;
ನಿನ್ನ ಕೈವಶವಾಗದಿರದು ಮುಕ್ತಿ!
ಕಾವಿಯೆಂಬುದು ಬರಿಯ ಬಟ್ಟೆಯಲ್ಲದು ಬೆಂಕಿ!
ಸನ್ಯಾಸ ಸಾಧನೆಯು ಲೀಲೆಯಲ್ಲ!

ದಡದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ನೀನುರಿಯುವುದಕಿಂತ
ಕಡಲಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ತೇಲಾಡುವುದೆ ಮೇಲು.
ಬರಿದೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡದಿರಾಮೇಲೆ
ಬೇಯುವುದಕಿಂತ ನೀ ಸಾಯುವುದೆ ಲೇಸು!

೬-೮-೧೯೨೮

ಶಿಷ್ಯನ ಧೈರ್ಯ

ಬಾ, ಗುರುವೆ, ಕತ್ತರಿಸು ನನ್ನೆದೆಯ ಕೀಳ್ತನವ:
ಭಕ್ತಿಯಿಂ ಬೇಡುವೆನು ಬೆಂದು ನೊಂದು.
ಹಾರಲೆಳಸುವೆ ನಾನು; ರೆಕ್ಕೆಗಳ ಬಲವಿಲ್ಲ;
ಹೊರಳುವೆನು ಪುಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರಿದೆ ಬಳಲಿ.
ಕೆಚ್ಚಳಿವ ಮುನ್ನ ಬಾ, ನೆಚ್ಚಳಿವ ಮುನ್ನ ಬಾ,
ಕೊಚ್ಚಿ ಹೋಗುವ ಮುನ್ನ ಬಾ, ಗುರುವೆ, ಬಾರೈ!
ಶಕ್ತಿಸಾಗರ ನೀನು; ಮುಕ್ತಿಗಾಗರ ನೀನು;
ಹನಿಯೊಂದನಿತ್ತು ಬಂಧನವ ಬಿಡಿಸು!

ನಿನ್ನ ಪದತಳದಲ್ಲಿ ಶರಣುಹೊಕ್ಕಿರುವೆ, ಗುರುವೆ.
ನನ್ನೊಲ್ಮೆಯುರುಳಿನಲಿ ನಿನ್ನ ಬಿಗಿದಿರುವೆ, ಗುರುವೆ.
ಕೈನೀಡು, ಬಾ, ನನ್ನ ಮೇಲೆತ್ತು, ಬರುವೆ, ಗುರುವೆ.
ಪುಡಿಯಲ್ಲಿ ನಾ ಹೊರಳೆ, ನೀನು ಬಾ ಹೊರಳು, ಗುರುವೆ!

೭-೮-೧೯೨೮

ನೀತಿಬೋಧೆ

ಸಾಕು ಬಿಡು, ನೀತಿಯನು ಹೇಳದಿರು: "ಬೀಳದಿರು"
ಎಂದೆಲ್ಲರಂತೆ ನಾನಾಡಬಲ್ಲೆ.
ಪರಮಾತ್ಮನೆಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯಡಗಿರುವನೆಂಬುದನು
ನೀ ಹೇಳಬೇಕೆ? ನಾನದನು ಬಲ್ಲೆ.
ಜಗದೀಶನೆಲ್ಲವನು ನೋಡುತಿಹನೆಂಬುದದು
ಹೊಸತಲ್ಲ, ಹಳೆಯ ನುಡಿ, ಕೇಳಿಬಲ್ಲೆ!
ನೀತಿಯಲಿ ಪರಮಸುಖವಿಹುದೆಂದು ನಾ ಬಲ್ಲೆ;
ಆದರೆದೆಯಳುಕುತಿರೆ ನಿಲ್ಲಲಾರೆ!

ಮುಗ್ಗರಿಸಿ ಬೀಳುತಿರಲೆತ್ತುವಿಯೊ ಹೇಳು ನೀನು?
ನನ್ನೆದೆಗೆ ಶಕ್ತಿಯೊಂದನು ಸುರಿಯಬಲ್ಲೆಯೇನು?
ಹಾಗಲ್ಲದಿರೆ ಬರಿದೆ "ಬೀಳದಿರು" ಎನಲು ನೀನು
ಬಿದ್ದವರ ಗುಂಪಿನಲಿ ಸೇರಿಸುವೆ ನಿನ್ನ ನಾನು!

೫-೮-೧೯೨೮

ಶಾಸ್ತ್ರ ಪಂಡಿತನಿಗೆ

ಹೊಸ ಕಬ್ಬವೆಂದೇಕೆ ಹಳಿಯುತಿಹೆ ನೀನು?
ಹಳೆಯ ಕಬ್ಬವ ಬರಿದೆ ಹೊಗಳುತಿಹೆ ನೀನು?
ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿಹ ರಸವು ಹೆಂಡದಂತೇನು
ಹಳೆಯದಾದಂತೆಲ್ಲ ಸವಿಯಪ್ಪುದೇನು?
ಕಬ್ಬಿಗನು ಹಳೆತಾದರವನ ಕೃತಿ ಸವಿಯೆ?
ಮಸಣದಲಿ ಮರೆಯಾದ ಮೇಲೆಯೇ ಕವಿಯೆ?
ಹೊಸಬನೊಬ್ಬನು ಹಳೆಯ ಕವಿಯಾಗುವುದಕೆ,
ಹೇಳೆನಗೆ, ಎನಿತುದಿನ ಕಳೆಯ ಬೇಕದಕೆ?
ನೂರು ವರ್ಷವು ಸಾಕೆ? ಇನ್ನೂರು ಬೇಕೆ?
ಮುನ್ನೂರು? ನಾನೂರು? ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚೇಕೆ?
ದಮ್ಮಯ್ಯ, ಪಂಡಿತನೆ, ಬೇಡುವೆನು ನಿನ್ನ;
ಕವಿಗಾಗಿ ಸೆರಗೊಡ್ಡಿ ಬೇಡುವೆನು ನಿನ್ನ.
ಅಯ್ಯಯ್ಯೊ! ಮಾರಾಯ, ಕಗ್ಗಲ್ಲು ನೀನು!
ಜಗ್ಗದೆಯೆ ಕೂತಿರುವೆ ಬೇಡುತಿರೆ ನಾನು!

ಹಳೆಯದಾಗಲು ಹೊಸದು, ಐನೂರು ಸಾಕು!
ನಿನಗಾಗಿ ನೂರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದೆ; ಸಾಕು!

ನೀನು ಪಂಡಿತ, ನಾನು ಪಾಮರನು, ಶಾಸ್ತ್ರಿ!
ನಿನ್ನ ಶಾಲನು ಕಂಡು ಹೆದರುವೆನು, ಶಾಸ್ತ್ರಿ!
ನಿನ್ನ ಬಿಜ್ಜೆಯ ಕಂಡರೆನಗೆ ಭಯವಿಲ್ಲ!
ನಿನ್ನ ಬೊಜ್ಜನು ಕಂಡರೆನಗೆ ಮೈಯೆಲ್ಲ
ನಡುಗುವುದು! ರೋಮಾಂಚವಾಗುವುದು, ಶಾಸ್ತ್ರಿ!
ನಿನ್ನ ಡೊಳ್ಳಿನ ಹೆಮ್ಮೆಯೇ ಹೆಮ್ಮೆ, ಶಾಸ್ತ್ರಿ!
ಹೊಸಕವಿಯು ಹಳೆಯ ಕವಿಯಾಗಲೈನೂರು
ವರ್ಷಗಳು ಸಾಕೆಂದೆ! ಮಸಲ, ಒಂದಾರು
ದಿನ ಕಡಮೆಯಾಯ್ತೆಂದು ತಿಳಿಯೋಣ! ಆಗ?
"ತೆಗೆದೆ ಹೊಸಬರ ತಳಕುಪಳಕುಗಳನೀಗ!"
ಎನ್ನದಿರು. ಸರಿಯಾದ ಲೆಕ್ಕ ಸಿಗಬೇಕು!
ಕಡಮೆಯಾದರು ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲೆಂಬೆ; ಸಾಕು.
ಧರ್ಮಾತ್ಮನಯ್ಯ! ಎಷ್ಟೆಂದರೂ ನೀನು
ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವನೋದಿದವನಲ್ಲವೇನು?
ತರ್ಕವನು ತಿಳಿದವನು; ವೇದಾಂತಿ ನೀನು.

ಕುದುರೆ ಬಾಲದ ನವಿರ ಕಿತ್ತುಬಲ್ಲೇನು?
ತಪ್ಪಾಯ್ತು ಕಮಿಸೆನ್ನ! ಬೋಳಿಯರ ನೀನು
ಕ್ಷೌರಿಕರು ಕೆತ್ತುವುದ ಕಂಡಿರುವೆಯೇನು?
ಕಂಡಿಲ್ಲದೇನಂತೆ? ಜೋಯಿಸನು ನೀನು!
ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸುವವನು ನೀನು!
ಕ್ಷೌರಿಕನು ಕೆತ್ತುತಿರೆ ತಲೆ ನುಣ್ಣಗಾಗಿ
ಪಾತ್ರೆಗೆ ಕಲಾಯಿ ಮಾಡಿಸಿದಂತೆಯಾಗಿ
ಹೊಳೆಯುವುದು. ಅಂತೆಯೇ ದಿನದಿನವ ಕಳೆದು
ಐನೂರು ವರ್ಷಗಳು ಕರಕರಗಿ ಇಳಿದು
ಮೂವತ್ತು, ಇಪ್ಪತು, ಹತ್ತು, ಏಳಾಗಿ,
ಪ್ರಾಚೀನರೆಂಬುವರು ಆಧುನಿಕರಾಗಿ
ಆಧುನಿಕರೆಂಬುವರು ಪ್ರಾಚೀನರಾಗಿ
ಕೆಂಪು ಶಾಲುಗಳೆಲ್ಲ ಕಪ್ಪುಕಪ್ಪಾಗಿ
ಹೊಸಕಬ್ಬ ಹಳೆಕಬ್ಬದಂತೆ ರಸವತ್ತಾಗಿ
ಹೊಸತೆಲ್ಲ ಹಳೆತಾಗಿ, ಹಳೆತೆಲ್ಲ ಹೊಸತಾಗಿ,
ಹಳೆತೆಲ್ಲ ಹೊನ್ನೆಂಬ, ಹೊಸತೆಲ್ಲ ಮಣ್ಣೆಂಬ
ಮಡ್ಡತನದಿಂದುದಿಸಿ ಬೆಳೆದಿರುವ ಭ್ರಾಂತಿ
ಮರೆಯಾಗಿ, ಪಂಡಿತನಿಗಾಗುವುದು ಶಾಂತಿ!

ಪಂಡಿತ ಮಹಾಶಯನೆ, ತೆರಳುವೆ ನಮಸ್ಕಾರ!
ಮಾರಾಯ, ಸುಮ್ಮನಿರು! ಅದೆ ನಿನ್ನ ಉಪಕಾರ!

೨-೮-೧೯೨೮

ಹುಣ್ಣಿಮೆ

ಮೂಡಿಹನು ಚಂದಿರನು
ನೋಡು, ಬಾ, ತರಳೆಯೆ ||ಪ||
ಮೋಡಗಳ, ಮಾಲೆಯನು
ಸೂಡಿಹನು! ಮೂಡಿಹನು! ||ಅ.ಪ.||

ಬನಗಳನು ಮುದ್ದಿಸುತ
ಗಿರಿಗಳನು ಚುಂಬಿಸುತ
ಹೊಳೆಗಳೆದೆಯ ಬೆಳಗಿ ತೊಳಗಿ
ಕವಿಜನಮನ ಮೋಹಿಸುತ....

ಮಿಳಿರುವೆಳೆಯ ತಳಿರ ಮೇಲೆ
ಕೋಮಲತರ ಹಸುರ ಮೇಲೆ
ಬೆಳುದಿಂಗಳ ಬೆಳಕ ಲೀಲೆ
ಮಗುವಿನಂತೆ ಮಲಗಿಹುದು....

ಬಾನೊಳುರುಳಿ ಏರಿಯಲೆವ
ಪೊನ್ನಪೊಸ ಚೆಂಡಿನೊಲು;
ಗಗನರಮಣಿ ಹಣೆಯೊಳಿಟ್ಟ
ಕುಂಕುಮದ ಬಟ್ಟಿನೊಲು;....

ಮುಗಿಲತೆರೆಯ ಮರೆಯ ನುಸಿದು
ಅಡಗಡಗಿ ಮರಳಿ ತೋರಿ
ಎರೆಯನನು ನೋಡಿ ಕೂಡೆ
ಮರೆಯಾಗುವ ತರಳೆಯಂತೆ;....

ಪೊನ್ನ ನೀರನೆರಚಿದಂತೆ
ಜೊನ್ನ ಕಾಂತಿ ಮೆರೆಯುತಿಹುದು:

ನಿನ್ನಿನಿಯನ ತೋರಲೆಂದು,
ಚೆನ್ನೆ, ನಿನ್ನ ಕರೆಯುತಿಹುದು**!....**

ಕುಸುಮಶರನ ಕಣೆಗಳಂತೆ
ಅಮೃತಕಿರಣಗಳನು ಸೂಸಿ,
ಸುಗ್ಗಿಯೊಡೆಯನೊಲವಿನಂತೆ
ಒಲಿದವರನು ಸೆಳೆಸೆಳೆದು**;....**

ಬಗೆಯ ಕೇರಿನಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ
ಕನಸುಗಳನು ಸುಳಿಸಿ, ನಲಿಸಿ;
ಬಾಳನೆಲ್ಲ ಕನಸುಮಾಡಿ,
ತಾನೆ ಕನಸಿನೊಡವೆಯಾಗಿ**;....**

ಸದ್ದೆಯಿಲ್ಲದಿರುಳು, ಬಾರ!
ನಿದ್ದೆಯಿಲ್ಲದಿರುಳು, ಬಾರ!
ಮುದ್ದು ಮುದ್ದೆಯಾದ ತೆರದಿ
ತಿಂಗಳಿಹುದು, ತರಳೆ, ಬಾರ**!....**

ಸೊಬಗಿನಲಿ ಶಿವನಿಹನು;
ಶಿವನೆ ಸೊಬಗಾಗಿಹನು!
ಸೊಬಗನೊಲಿಯೆ ಶಿವನ ಭಕುತಿ!
ಸೊಬಗೆ ನಮಗೆ ಕಡೆಯ ಮುಕುತಿ**!....**

ತಿರೆಗೆ ಸೊಬಗೆ ಶಿವನ ದಾನ,
ಇದನು ತಿಳಿದ ನರನೆ ಜಾಣ;
ಇದುವೆ ವೇದ ನುಡಿವ ಜಾನ:
ಇದುವೆ ನಮ್ಮ ಎದೆಯ ಧ್ಯಾನ**!....**

೩೧-೮-೧೯೨೮

ಪಂಪ

ಶ್ರೀ ವಾಗ್ದೇವಿಯ ವೀಣೆಯಿ

ನಾವಗಮುಗುವಿಂಚರವೊನಲೆಮ್ಮೀ ಕರ್ನಾ
ಟಾವನಿಯಂ ಪುಗಲಾಯ್ತು ಸ
ರೋವರಮದರೊಳ್ ಸರೋಜವಾದ್ಯೆ, ಪಂಪಾ!

ಪೆಂಪುಂ ಕಂಪುಂ ತಾವರೆ
ಗೆಂಪುಂ ಪಸರಿಸಿವೆ ನಾಡೊಳೆಲ್ಲಿಯುಮಳಿವಿಂ
ಡಿಂಪಿಂಗೆ ಬಯಸುವಂದದಿ
ಸೊಂಪಿಂಗಾಸಿಸಿ ಮೊರೆಯುವೆ ನಿನ್ನೆಡೆ, ಪಂಪಾ!

ಕೊಳಲಿಂಪು ಬೀಣೆದನಿ ಕಾ
ರ್ಮೊಳಗಂ ಕಡಲಮೊರೆಯಂ ಗಿಳಿಗಳುಲಿಯಂ ಕೋ
ಗಿಲೆಯಿಂಚರಮಂ ಮೇಳೈ
ಸಲರಿಚ ಮಾಡಿದನು ನಿನ್ನನೆಲೆ ಕವಿ ಪಂಪಾ!

ಕನ್ನಡನುಡಿವೆಣ್ಣಿಗೆ ಮನ
ದನ್ನಂ; ಕನ್ನಡದ ಕಬ್ಬಿಗರ ಗುರು, ಮಿತ್ರಂ;
ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯೋಜೆಗೆ ನೀಂ
ಕನ್ನಡಿಯಾಗಿಹೆ! ನಿನಗೆಣೆಯಾರ್ಯೆ, ಪಂಪಾ?

ತಳಿತಿಹ ಬನಮಂ ಕಂಡೊಡ
ಮೆಳವೆಲರಾಟವ ಮಡಲ್ತ ಪೊದೆಯೊಳ್ ಕಾಣಲ್
ಪೊಳೆಯಲ್ತಣ್ಗದಿರಂಬರ
ದೊಳಮೆನ್ನಯ ಮನ ನೆನೆವುದು ನಿನ್ನಂ, ಪಂಪಾ!

ಕೂರಸಿಯ ಕಾಣೆ, ಕದನ ವಿ
ಶಾರದರಂ ನೋಡೆ, ನಾಡೆ ವೀರೋಕ್ತಿಗಳಂ
ಸಾರುವರ ಕಾಣೆ ನೀ ಮೈ
ದೋರುವೆ ಎನ್ನೀ ಮನವನದೆಡೆ, ಕವಿ ಪಂಪಾ!

ಮುನಿಸೊಲ್ಮೆ ಕೂರ್ಮೆ ಮೊದಲಹ
ಮನುಜರ ಮನದೊಳ್ ಸುಳಿಯುವ ಭಾವಗಳೆಲ್ಲಂ,
ಮನಸಿಜನುರಿಯಿಂ ಪೊರಮಡು
ವನಿತಂ ಕರುವಿಟ್ಟು ತೋರಿ ಬರೆದಿಹೆ, ಪಂಪಾ!

ಮರಿದುಂಬಿಯಾಗಿ ಪುಟ್ಟಿದೆ,
ಮರಿಗೋಗಿಲೆಯಾಗಿ ಹಾಡಿ ನಂದನವನದೊಳ್
ತಿರುಗಾಡಿದೆ; ಬನವಾಸಿಯ
ಸುರಸೌಂದರ್ಯವನನುಭವಿಸಿದೆ, ಕವಿ ಪಂಪಾ!

ಕಂಡೆನ್ ಕಾಮ್ಯಕ ವನಮಂ,
ಪಾಂಡವರೊಡಗೂಡಿ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲುಗಳನಾ
ನುಂಡೆನ್, ಭೀಮಾರ್ಜುನರಾ
ಗಂಡುಮನಾರೈದೆ, ಸೇವಿಸಿದೆ ಧರ್ಮಜನಂ.

ತುದಿಯೊಳ್ ಕುರುಭೂಪಾಲನ
ಗದೆಯಂ ತಾಗುವನಿಲಜನ ಗದೆಯಿಂ ಪೊರಮ
ಟ್ಟೆದೆಯಂ ಬಿರಿಯುವ ಬೆಂಕಿಯೊ
ಳುದಿಸಿದ ಕಂಬನಿವೊಳೆಯಲಿ ತೋಯ್ದೆನ್, ತೇಲ್ದೆನ್!

ಮುಡಿಯೊಳ್ ಭಾರತಮೆಲ್ಲಮ
ನಡಗಿಸಿ, ಕೂದಲೆಳೆಯೊಂದೆ ನಾರಿಗೆ ಸಾಲ್ಗುಂ
ಮೃಡನಂ ಮೀರುವ ವೀರರ
ಖಡುಗಗಳಂ ಕಡಿಯಲೆಂದು ಸಾಧಿಸಿ ತೋರ್ದಯ್!

ತುಳಿದಲೆವೆ ನಿನ್ನೊಡನೆ ಕುರು
ನೆಲಮಂ, ದ್ವಾಪರವ ಸೇರಿ ನಲಿವೆಂ, ನಗುವೆಂ,
ಅಳುವೆನೊಲಿವೆ; ನಿನ್ನೊಡಗೂ
ಡಲೆವೆನ್ ಕಲ್ಪನೆಯೆರಂಕೆಯ ಕೆದರಿ, ಪಂಪಾ!

ಸ್ಮೃತಿರೂಪವಾಂತ ಭಾವಂ
ಮತಿಯೊಳ್ ಸಂಚರಿಸಿ ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡೊಡೆ ಛಂದೋ
ಗತಿಯಿಂದಕ್ಕುಂ ಸರಸ ಕ
ವಿತೆಯೆಂಬುದ ನಿನ್ನಯ ಕೃತಿ ತೋರ್ಕುಂ, ಪಂಪಾ!

ಬಲಮಿಲ್ಲ ಭೀಮನಂತಾ
ಚಲಮಿಲ್ಲ ಕೌರವನರಪನಂತಾ ಪಾರ್ಥಂ
ಗೊಲಿದಾ ಶೌರ್ಯಂ, ಧರ್ಮಂ
ಗೊಲಿದಾ ಧರ್ಮಂ ತೆರಳಿದುವೆಮ್ಮೀ ನಾಡಿಂ!

ನೀಡಯ್ ಭೀಮನ ಬಲಮಂ;
ನೀಡಯ್ ಕೌರವತಿಲಕನ ಚಲಮಂ, ಕೆಚ್ಚಂ;

ನೀಡಯ್ ಯಮಸುತನೊಲವಂ;
ನೀಡಯ್ ಸೂತಜನ ನನ್ನಿ ಚಾಗಮನೆಲ್ಲಂ!

ಕನ್ನಡನಾಡಿನೊಳುದಿಸಯ್
ಮುನ್ನಮೆ ಮೈದೋರಿದಂತೆ; ಬೆಳಕಂ ನೀಡಯ್!
ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಹರಿದು ಕತ್ತಲೆ,
ಮನ್ನಿನ ಚೈತನ್ಯದೋಜೆ ಮೆರೆಯಲಿ, ಪಂಪಾ!

೧೪-೭-೧೯೨೮

ಗೆಳೆಯ ಚಂದುಗೆ

ಮೂಡಲಲಿ ಮೆಲುಮೆಲನೆ ಮುಂಬೆಳಕು ಮೂಡುತಿರೆ,

ತಂಬೆಲರ ತೀಟದಲಿ ತಿರೆಯು ಕಣ್ದೆರೆಯುತಿರೆ,
ಮೈತಿಳಿದು ಮೊಗ್ಗುಗಳು ಬಳ್ಳಿಯಲಿ ಬಿರಿಯುತಿರೆ,
ಪೂತ ತರುನಿಕರದಲಿ ದುಂಬಿಗಳು ಮೊರೆಯುತಿರೆ,
ನೀರವತೆಯಿಂದಿಂಚರದ ಸರಿಯು ಸುರಿಯುತಿರೆ,
ನವಜೀವ ರಸವೇರಿ ಜಗದಿ ಸಂಚರಿಸುತಿರೆ,
ಮೂಡಿದೆವು ನಾವು!
ಕೂಡಿದೆವು ನಾವು!
ಹಾಡಿ ಹಾರಾಡಿ
ಮುದದಿ ಮಾತಾಡಿ
ಮೈಮರೆತೆವಂದು,
ಎಲೆ ಗೆಳೆಯ ಚಂದು!
ಹೊಸಬಾಳು, ಹೊಸ ಬೆಳಕು ಮೆರೆದುವಲ್ಲಿ:
ಹಾಡಿದುವು ಹಕ್ಕಿಗಳು ತರುಗಳಲ್ಲಿ;
ತಿಳಿಯ ಹೊಳೆ ಹರಿಹರಿದು ಬನಗಳಲ್ಲಿ
ನಮ್ಮ ಲೀಲೆಯ ಕೂಡಿ ನಲಿದುದಲ್ಲಿ,
ಹಸುರು ಮನಮೋಹಿಸುತ ಬೆಳೆದುದಲ್ಲಿ;
ನಾವಿಬ್ಬರೊಡಗೂಡಿ ಬಳೆದುವಲ್ಲಿ!
ಹೂವುಗಳ ಕೊಯ್ದು
ಹಾರಗಳ ನೇಯ್ದು
ನಿನಗೆ ನಾ ಸೂಡಿ
ನನಗೆ ನೀ ಸೂಡಿ

ನಾವೊಲಿದೆವಲ್ಲಿ
ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ!

ನೆನಪಿದೆಯೆ, ಎಲೆಗೆಳೆಯ, ನಿನಗೆನ್ನ ಚಂದು?
ಮರೆತೆಯಾದರೆ ನೀನು ನಾ ಮರೆಯೆನೆಂದೂ!
ಹಕ್ಕಿಗಳನಣಕಿಸುತ ಹಾಡಿದೆವು ಅಂದು;
ಆ ಹಾಡು ಮೊರೆಯದೇ ನಿನ್ನೆದೆಯೊಳಿಂದು?
ಅರಿಯದಲೆ ಅರಿತವರ ಸಂತಸವ ಪಡೆದು
ಬಾಳಿದೆವು ಮುಂದುಮುಂದಕೆ ನಡೆದು, ನಡೆದು.
ಹಾಡುಗಳ ಹಾಡಿ
ಲೀಲೆಗಳ ಹೂಡಿ
ನಡೆಯುತಿರಲಿಣುಕಿ
ಕಾಲವನು ಕೆಣಕಿ
ಮೂಡುತಿಹ ಹೊತ್ತು
ಮೇಲೇರುತಿತ್ತು!

ತರುವಾಯ ಹರಿವ ಹೊಳೆಯನು ಹಾದು ದಾಂಟಿ
ಬಳಲಿಕೆಯ ಪರಿಹರಿಸೆ ತಿಳಿನೀರನೀಂಟಿ
ಹಿರಿತನದ ಹೆಮ್ಮೆಯಲಿ ತೆಕ್ಕೆಯನು ಬಿಟ್ಟು
ಒಂದನೆರಡನು ಮಾಡಿ ನಡೆದೆವಡಿಯಿಟ್ಟು.
ಬರಬರುತ ಕಾಡಿನಲಿ ನೀನು ಮರೆಯಾದೆ
ಕವಲೊಡೆದ ಹಾದಿಯಲಿ ನಾ ಬೇರೆಯಾದೆ!
ಬೇರೆ ಗೆಳೆಯರು ಬಂದು
ನನ್ನ ಬಳಿಯಲಿ ನಿಂದು
ಮಾತಾಡಿದರು, ಚಂದು;
ನಿನ್ನ ಮರೆತೆನು ಅಂದು!
ನೀನೆನ್ನ ಮರೆತೆ;
ಹೊಸಬರಲಿ ಬೆರೆತೆ!
ಬನಗಳಲಿ ಸಂಚರಿಸೆ ಬನದೇವಿಯೈತಂದು
ಒಲಿದು ಸಲಹಿದಳೆನ್ನ 'ಮುದ್ದು ಮಗನೇ' ಎಂದು!
ಕೋಗಿಲೆಗಳಿಂಚರವ ಕಲಿಸಿದಳು ನನಗೆ;
ಹೂವುಗಳ ದೇಸಿಯನು ಕೊಯ್ದಿತ್ತಳೆನಗೆ!
ಬಂಡೆಗಳ ಕಠಿನತೆಯನಾಯ್ದಿತ್ತಳೆನಗೆ!
ಕಮಲಗಳ ಕೋಮಲತೆಯನ್ನಿತ್ತಳೆನಗೆ!
ಬಾಂದಳದ ನೀಲಿಯಲಿ
ಕಾಡಿಗೆಯ ಹಚ್ಚಿ
ಕತ್ತಲೆಯ ಕಪ್ಪಿನಲಿ
ಕುರುಳುಗಳ ಮುಚ್ಚಿ

ಮುದ್ದುಮಗನನು ಮೆಚ್ಚಿ
ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವನು ಬಿಚ್ಚಿ
ನಿತ್ಯತೆಯ ಹೊಯ್ದಳೆನಗೆ!
ಸಂಚರಿಸುತಿರೆ ನಾನು
ಕವಿತೆಯೈತಂದು
ಮೋಹದಲಿ ಬಳಿನಿಂದು
ಮುದ್ದಿಸಿದಳಂದು!
ನಮ್ಮೊಲ್ಮೆ ಬೇರೂರಿ
ಕವಿತೆಯೆಂಬುವ ನಾರಿ
ಕಡೆಗಿನಿಯಳಾದಳೆನಗೆ!

ಬಾಳುತಿರೆ ನಾನಿಂತು ದೂರ ಮಲೆನಾಡಿನಲಿ
ನೀನು ಬಂಡಿಯನೇರಿ ತಿರುಗಿ ಹೊರನಾಡಿನಲಿ
ಹೊಸ ನಗರಗಳ ನೋಡಿ
ನಾಗರಿಕರೊಡಗೂಡಿ
ಕಲಿತು ಹೊಸ ಬಿಜ್ಜೆಗಳ ಬಿಜ್ಜೆವಳನಾದೆ!
ಎಳೆತನದ ಹಳ್ಳಿಗನ ನೀ ಮರೆತು ಹೋದೆ!
ಒಲ್ಮೆ ಕಟ್ಟಿದ ಕಣ್ಣಿ ಹರಿವುದೇನ್ನೆ, ಚಂದು?
ಎಳೆದಷ್ಟು ಉರುಳು ಬಿಗಿಬಿಗಿಯಾಗದೇ, ಚಂದು?
ನನ್ನ ಬಾಳಿನ ಬಾನಿನಲಿ ಕಾರ್ಮುಗಿಲು ಮುತ್ತಿ
ಸಿಡಿಲೆದ್ದು ಮಿಂಚೆಸೆದು ಬಿರುಗಾಳಿ ಬೀಸೊತ್ತಿ
ಬಲ್ಸರಿಯು ಸುರಿದು
ನೀರು ಹರಿಹರಿದು
ಕೊಚ್ಚಿತ್ತೈ ಕೊಳೆಯ,
ಪ್ರೀತಿಯಾ ಗೆಳೆಯ:
ಕಬ್ಬಿಗನ ಹೆಮ್ಮೆ
ಕಂಪಿಸಿತು ಒಮ್ಮೆ!

ನೀನನಿತರೊಳು ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಕನಸುಗಳ ಕಂಡು
ಜೀವನದರಣ್ಯದಲಿ ಸುಖದುಃಖಗಳನುಂಡು
ಹಳೆಯ ಬಾಳನು ನೆನೆದು ಬರುತಿದ್ದೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ!
ಹಳೆಯ ಗೆಳೆಯನ ನೆನೆದು? ಮನಮರುಗಿ? ಎದೆ ಕರಗಿ?
ವನವಿಹಂಗಮದಂತೆ ಕಾಡಿನಲಿ ನಾನು
ಮೈಮರೆತು ಹಾಡುತಿರಲೈತಂದೆ ನೀನು!
ಎನ್ನ ದನಿಯನು ಕೇಳಿ
ಮನದಿ ಮುದವನು ತಾಳಿ
ಬೆರಗಾಗಿ ನೀ ನಿಂತೆ
ನಾನರಿಯದಂತೆ!

ಬೆಂಕಿಯಲಿ ಮಿಂದೆದ್ದ
ವರುಷಗಳ ಕಳೆದಿದ್ದ
ನನ್ನ ಮೊಗವನು ನೋಡಿ
ಗುರುತಾಗಲಿಲ್ಲ!
ಕಣ್ಣು ಹೇಳದೆ ಹೋಯ್ತು!
ಬಗೆಯು ತಿಳಿಯದೆ ಹೋಯ್ತು!
ಕಣ್ಣರಿಯದಿರಲೇನು?
ಕರುಳರಿಯದಿಹುದೆ?
ಕಣ್ಣು ಕಾಣದು ನನಗೆ!
ಹಾಡು ಹೇಳಿತು ನಿನಗೆ!
ಹಳೆಯ ಗೆಳೆತನವೆಲ್ಲ
ನೂರುಮಡಿಯಾಯ್ತು!

ಕಂಬನಿಗಳುಕ್ಕಿದುವು; ಎದೆಯುಬ್ಬಿ ನಡುಗಿದುದು!
ಕಂಠದಲಿ ಮಾತು ಹೊರಹೊಮ್ಮಲೆಳಸುಡುಗಿದುದು!
ನೀನೆನ್ನ ಬಳಿ ಬಂದೆ;
ನಸುನಗುತ ನಿಂತೆ.
ಹಳೆಯ ಗೆಳೆತನವಪ್ಪಿ
ಮರಸೊಂದಿ ನಿಂತೆ!
ಹಳೆಯ ಗೆಳೆಯನ ಬಳಿಯೊಳಿಹ ಕವಿತೆಯನು ನೋಡಿ
ಸಂತಸದ ಹೊನಲುಕ್ಕಿ ಮೈನವಿರು ಮೇಲ್ಮೂಡಿ
ಧನ್ಯ ನಾನೆಂದೆ!
ಧನ್ಯ ನೀನೆಂದೆ!
ನೀನೆನ್ನ ಕರೆದೆಡೆಗೆ
ನಾ ಬರುವೆನೆಂದೆ!
ವಿಲಯ ಕಾಲದವರೆಗು
ನಿನ್ನ ಬಿಡೆನೆಂದೆ!

ಮೂಡಲಲಿ ಮೆಲುಮೆಲನೆ ಮುಂಬೆಳಕು ಮೂಡಿತ್ತೈ!
ತಂಬೆಲರ ತೀಟದಲಿ ತಿರೆಯು ಕಣ್ದೆರೆಯಿತ್ತೈ!
ಮೈತಿಳಿದು ಮೊಗ್ಗುಗಳು ಬಳ್ಳಿಯಲಿ ಬಿರಿದುವೈ!
ಪೂತ ತರುನಿಕರದಲಿ ದುಂಬಿಗಳು ಮೊರೆದುವೈ!
ನೀರವತೆಯಿಂದಿಂಚರದ ಸರಿಯು ಸುರಿದುದೈ!
ನವ ಜೀವ ರಸವೇರಿ ಜಗದಿ ಸಂಚರಿಸಿತ್ತೈ!
ಮೂಡಿದೆವು ಮರಳಿ!
ಕೂಡಿದೆವು ಮರಳಿ!
ಹಾಡಿ ಹಾರಾಡಿ

ಮುದದಿ ಮಾತಾಡಿ
ಮೈಮರೆತೆವಂದು
ಮರಳಿ, ಓ ಚಂದು!

೧೪-೧೨-೧೯೨೮

ಮುಳುಗುತಿದೆ ಕಿರುದೋಣಿ

ಮುಳುಗುತಿದೆ, ಮುಳುಗುತಿದೆ ಕಿರುದೋಣಿ, ಗುರುದೇವ,
ಮೇರೆಯಿಲ್ಲದ ಕಡಲು ಬಳಸಿ ಮೊರೆಯುತಿದೆ;
ಕತ್ತಲೆಯು ಕವಿಯುತಿದೆ; ಬಿರುಗಾಳಿ ಬೀಸುತಿದೆ;
ಗುಡುಗುತಿದೆ, ಮಿಂಚುತಿದೆ, ಸಿಡಿಲು ಬಡಿಯುತಿದೆ.
ಕೆರಳಿರುವ ಕೇಸರಿಗಳಂದದಲಿ ಗರ್ಜಿಸುತ
ನುಗ್ಗುತಿಹವಪ್ಪಳಿಸಿ ಬಲ್ದೆರೆಗಳಾಳಿ;
ನೆಚ್ಚಿಲ್ಲ, ಕೆಚ್ಚಿಲ್ಲ, ಬಲವಿಲ್ಲ, ಚಲವಿಲ್ಲ,
ಹುಟ್ಟು ಕೈಯಿಂದುದುರಿ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದಿಹುದು!

ತೆರೆಗಳೋಡನು ನುಂಗುವಾ ಮುನ್ನ ಬಂದು ಕಾಯಿ!
ಅರೆಗೆ ದೋಣಿಯು ಬಡಿದೊಡೆವ ಮುನ್ನ ಬಂದು ಕಾಯಿ!
ಮುಳುಗಿ ನಾ ಕಡಲಡಿಯೊಳೊರಗುವಾ ಮುನ್ನ ಕಾಯಿ!
ಎದೆಯೊಡೆದು ಅಸುವಳಿವ ಮುನ್ನ ನೀನೆನ್ನ ಕಾಯಿ!

೨೬-೧೧-೧೯೨೮

'ಮೂಕಂ ಕರೋತಿ ವಾಚಾಲಂ'

ಶೂನ್ಯಾಂತರಂಗದಿಂದಡವಿಯೊಳು ಬೆಳೆದಿರುವ
ಕಿರುಬಿದಿರಿನಂತೆ ನಾನಿಹೆನು, ಗುರುವೆ.
ಸಮೆದದನು ಮಾಡಿ ಕೊಳಲನು ನಿನ್ನ ಉಸಿರೂದಿ
ಶೂನ್ಯತೆಯ ಕಳೆದು ಪೂರ್ಣತೆಯ ನೀಡು.
ಟೊಳ್ಳಿನಿಂದಿಂಚರದ ರಸಲಹರಿ ಹೊಮ್ಮುವುದು
ನಿನ್ನ ಕೈಯಲಿ ನಾನು ವೇಣುವಾಗೆ!

‘ಮೂಕಂ ಕರೋತಿ ವಾಚಾಲಮ್’ ಎಂಬಂದದಲಿ
ಸೊನ್ನೆಯಿಂದುಣ್ಮುವುದು ಸುರಗಾನವು!

ನೀನುಳಿಯೆ ನಾನೇನು? ಬರಿ ಬಿದಿರಿನಂತೆ!
ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನಿಲ್ಲದಿಹ ಕೊಳಲಿನಂತೆ!
ಶೇಷಾರ್ಯನಿಲ್ಲದಿಹ ವೀಣೆಯಂತೆ!
ಭಾವವಿಲ್ಲದ ಬರಿಯ ಜಡಮೂಕನಂತೆ!

೨೯-೧೦-೧೯೨೮

ಕಾರಿರುಳು-ಕಾರ್ಮಿಂಚು

ಕಾಂತಿಯ ಕೊಲ್ಲುವ ಕಾಳಿಯ ಕಾಯದ
ಕಪ್ಪನು ಕರೆದುದು ಕಾರಿರುಳು;
ಕಾಳಿಯ ಕಂಗಳ ಕೋಪದ ಕಿಡಿಗಳ
ಜ್ಯೋತಿಯ ಜರೆದುದು ಕಾರ್ಮಿಂಚು.

ಕಾಳಿಯು ಉಟ್ಟಿಹ ಕುರುಡಿನ ಸೀರೆಯ
ಕರಿಯಂಚಾದುದು ಕಾರಿರುಳು;
ಕಾಳಿಯು ತೊಟ್ಟಿಹ ಕೈಗಳ ಬಳೆಗಳ
ಕುಡಿಮಿಂಚಾದುದು ಕಾರ್ಮಿಂಚು.

ಕಾಳಿಯು ಕೆದರಿದ ಕೇಶದ ಕೂರಾ-
ದೊಡ್ಡಂತಾದುದು ಕಾರಿರುಳು;
ಕಾಳಿಯು ಮುಡಿದಿಹ ಕಿಚ್ಚಿನ ಮುಗುಳಿನ
ಥಳಕಂತೆಸೆದುದು ಕಾರ್ಮಿಂಚು.

ಕಾಳಿಯ ಸಿಟ್ಟಿನ ಕಾಳ ಕರಾಳದ
ಮೊಗದೊಲು ಮೆರೆದುದು ಕಾರಿರುಳು;
ಕಾಳಿಯ ಆಸ್ಯದ ಹಾಸ್ಯದ ಹಾಸ ವಿ-
ಲಾಸವ ಹೋಲಿತು ಕಾರ್ಮಿಂಚು.

೧೫-೯-೧೯೨೭

ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆ

ದುಃಖ ಮಲಗಿಹುದೆಮ್ಮ ಸುಖದ ಎದೆಯಲ್ಲಿ!
ಪಾಪವಡಗಿಹದೆಮ್ಮ ಪುಣ್ಯದೆದೆಯಲ್ಲಿ!
* * * *
ಮನದಲಿ ಕಾಮ ಬಾಯಲಿ ರಾಮ;
ಕೈಲಾಗದಿದ್ದರು ಕಲಿಭೀಮ!
* * * *
ಉಳುವುದು ಬಿತ್ತುವುದೆಮ್ಮಿಚ್ಛೆ,
ಬೆಳೆವುದು ಬಿಡುವುದು ದೈವೇಚ್ಛೆ!
* * * *
ಶಕ್ತಿಯು ದೇಹದ ಕರ್ತವ್ಯ;
ಭಕ್ತಿಯು ಹೃದಯದ ಕರ್ತವ್ಯ;
ಮುಕ್ತಿಯು ಆತ್ಮದ ಕರ್ತವ್ಯ!
* * * *
ಸತ್ತಂತೆ ಬದುಕುವುದಕಿಂತ
ಸತ್ತು ಬದುಕುವುದೆ ಲೇಸು.
* * * *
ಸದ್ದಿರದ ಎದೆಯ ಸೊಬಗಿನ ಬನದಿ ಕುಳಿತಾವ
ಹಾಡ ನಿನಗರ್ಪಿಸಲಿ, ಗಾನನಿಧಿಯೆ?
ಗಾನಲೋಕವನೆಲ್ಲ ನುಂಗಿ ಗರ್ಭದೊಳಾಂತ
ಮೌನವಿದು ಮಧುರತರ ಗಾನವೈಸೆ!
* * * *
ಇದು ಯಾವ ತರ್ಕವೋ**?** ನಾನರಿಯಲಾರೆ!
ತಿಳಿದವರ ಛಲವಾದಕಿಹುದೆಲ್ಲಿ ಮೇರೆ?
ನಾನು ಪುಣ್ಯವ ಮಾಡೆ ನೀನು ಹೊಣೆಯಂತೆ!
ನನ್ನ ಪಾಪಕೆ ಮಾತ್ರ ನಾನೆ ಹೊಣೆಯಂತೆ!
ನನಗೆ ಸದ್ಗತಿ ದೊರಕೆ ನಿನ್ನ ಕೃಪೆಯಂತೆ!
ತಪ್ಪಿ ದುರ್ಗತಿಯಾಗೆ ಕರ್ಮಫಲವಂತೆ!
* * * *
ನರರು ನರರಾಗಿರುವ ಕತದಿಂದ ಹರಿಯಿಹನು**!**

೨೨-೧-೧೯೨೯

ಶಾಸ್ತ್ರ ಸಂಮೂಢನಿಗೆ

ಕೊಬ್ಬಿದ ಹೊತ್ತಗೆಗಳ ನೀನೋದುವೆ;
ವಾದವ ಹೂಡುವೆ ಸಭೆಗಳಲಿ!
ವಿಧವಿಧ ಪದಗಳ ತೂಗಿ ವಿಭಾಗಿಸಿ
ಕರುಳನು ತಿರುಳನು ಖಂಡಿಸಿ ತುಂಡಿಸಿ
ಟೀಕೆಯ ಮಾಡುವೆ ನೀನಣ್ಣಾ!

ನದಿ ವನ ಗಿರಿ ನಭ ತಾರೆಗಳಿರುವೀ
ವಿಶ್ವದ ವೇದವನೋದುವೆಯಾ?
ಸಾಸಿರ ಕೊರಲಿನ ಹಕ್ಕಿಗಳಿಂಚರ-
ಕರ್ಥವ ಮಾಡುವೆಯೇನಣ್ಣಾ?
ಹರಿಯುವ ಹೊಳೆಗಳ ಮೊರೆಯುವ ಹರಟೆಗೆ
ಟೀಕೆಯ ಬರೆಯುವೆಯೇನಣ್ಣಾ?
ಮೂಡಿ ಮುಳುಗುವಿನಶಶಿಗಳ ಲೀಲೆಗೆ
ಭಾಷ್ಯವ ಗೀಚುವೆಯೇನಣ್ಣಾ?

ಮೂಡಲಳೊಸೆಯುವ ರವಿಯ ತಳಾರರು
ತಿರೆವೆಣ್ಣಿನ ಪಸುರುಡುಗೆಯ ಮೇಲೆ
ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದಕ್ಷರಗಳ ಪೋಣಿಸಿ
ಹೊಸ ಕವಿತೆಗಳನು ಬರೆಯಲು, ಭಾವಿಸಿ

ಭಾವವನರಿಯುವೆಯೇನಣ್ಣಾ?
ನೀಲಾಕಾಶದಿ ಬೆಳ್ಮುಗಿಲಾವಳಿ
ದಿನದಿನ ಚಿತ್ರಿಪ ಮಂತ್ರದ ಮರ್ಮವ
ನೀನರಿಯ ಬಲ್ಲೆಯೇನಣ್ಣಾ?
ಸುಗ್ಗಿಯು ಬನಗಳ ಓಲೆಯ ಮೇಲೆ
ಪುಷ್ಪಾಕ್ಷರಗಳ ಜೋಡಿಸಿ ಬರೆಯುವ
ಪರ ಸಂದೇಶವನರಿಯುವೆಯೇನೈ?
ವೇದಾಂತವು ಅಲ್ಲಿರದೇನೈ?

೨೦-೧-೧೯೨೯